

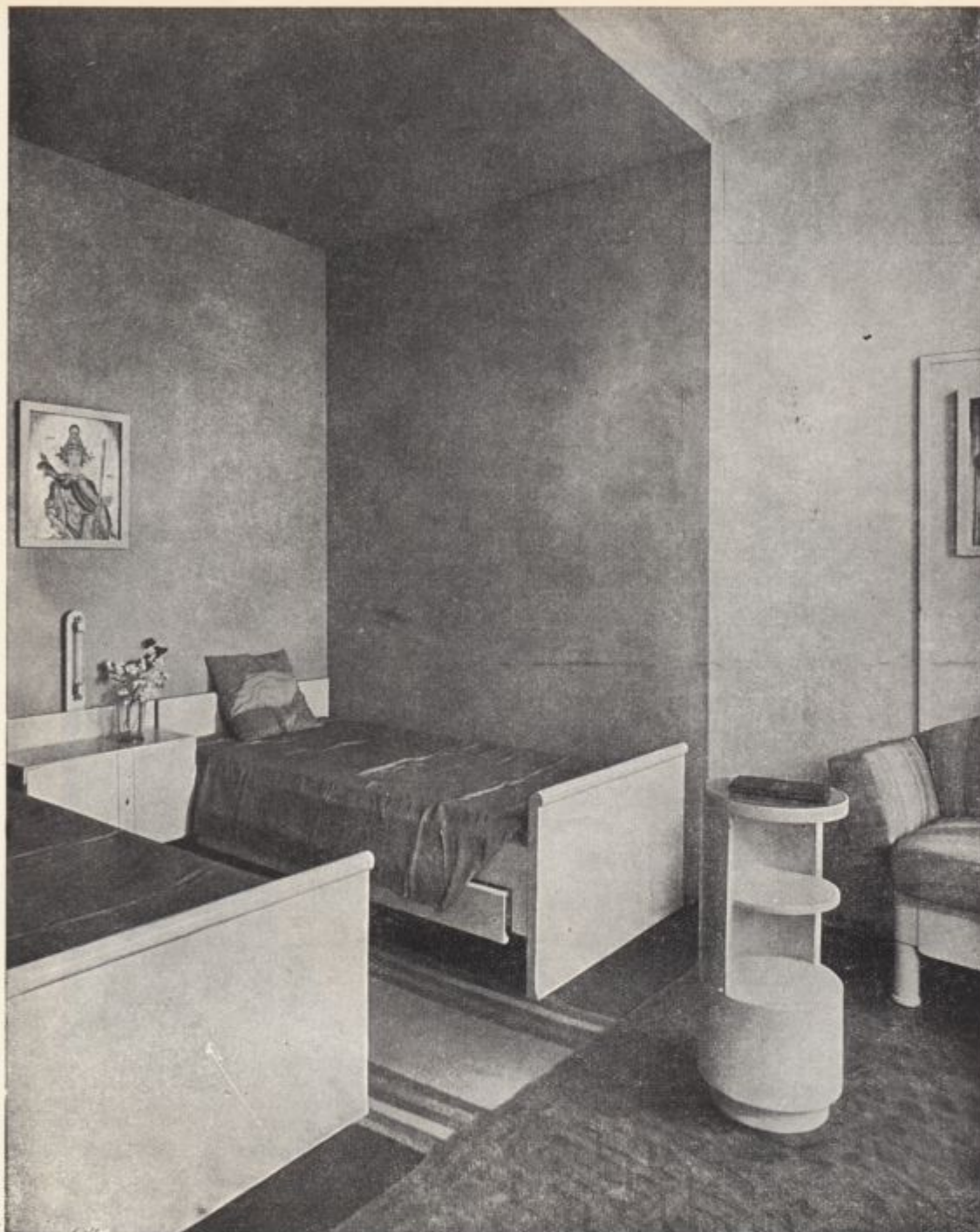
KNJIGA «SREČA JE V TEBI» PRILOŽENA

POŠTNINA PAVSALIRANA

ZENA IN DOM

LETNIK III.

*Tudi
preprosti
ljudje*

IMAJO LAHKO OKUSNO OPREMLJENO STANOVANJE.
DOBER STROKOVNJAK USTVARI TUDI IZ SKROMNIH
SREDSTEV

LEPO, MODERNO IN PRAKTIČNO POHIŠTVO
za spalnice, jedilnice, salone, gosposke sobe, trgovine itd.

Po lastnih in danih načrtih Vam izdelava vse

ANTON ZALOKAR

Št. Vid nad Ljubljano

ZA SOLIDNOST JAMČI!

Takile so zavitki pravih

domačih izdelkov

jugoslovanske tvornice Dr. A. Oetkerja

Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kuhinjo.

Ta zavitek zadostuje, da dobi veliki puding, kremaj, kolač ali 1 liter likerja prijeten vaniljev aroma.
Vsečina tega zavitka nadomestuje 2-3 stroke dobre vanilije.

Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
je najboljši!
Zakonito zaščiten pod imenom
Backin

Od gospodinj povzujen in
milijonkrat izkušen

Bactamid
(nadomestek za jajca)
od Dr. Crata in Dr. Oetkerja

nadomešča moč za shajanje testa in
barvo jajc; noževa kosica tega praška
vsebuje moč barve enega rumenjaka
kakor tudi moč enega beljaka.
Bactamid se koristno doda vsaki moči
nati jedi in pecivu, posebno omeletam,
žličnikom, rezancem, krpicam, cmo-
kom, balitelsom, kolačem, maslenemu
in krehemu testu itd. naka se dobi
lepo obliko in je lahko prebavljivo.

Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
ZA
VKUHAVANJE
za gospodinjjo.

Vsečina tega zavojčka uporabljena po
onostranskem navodilu, da 5 kg vkuha-
nega sadja, želeje, marmelade, sad-
nega sokovja, kumaram in sličnemu
stalnosti in zabrani njih kvarjenje po
plesnobi ter kislosti.

Dr. Oetkerjevi šartilji kakor tudi pudingi, kreme in drugi izdelki
se dobe v vseh trgovinah.

Vsaka dama je srečna,
če je za majhen denar lepo oblečena.

To je danes mogoče vsem. Treba je le, da si ogledate čudovite modele poletnih oblek pri tvrdki

DRAGO GORUP & Co., Ljubljana
Miklošičeva cesta šte. 16. Telefon 32-33.

Potenje razširja neprijeten duh.

Kako mučno je za tiste, katerim se noge pote. Dobro vedo, kako neprijetno je to za njih okolico. Vse to odpravi

SANOFORM.

Pametne dame uporabljajo za svojo intimno toaleta samo Sanoform.

V vsaki lekarni in drogeriji ga dobite.

Lahko pa naročite Sanoform pri Chemotehni, d. z. o. z. v Ljubljani, Mestni trg št. 10 (Skabernetova hiša) na dvorišču.

Originalna steklenica ima znak:

SVOJE OBLEKE OHRANITE VEDNO KOT NOVE, AKO JIH DASTE
KEMIČNO ČISTITI ALI BARVATI V TOVARNI **JOS. REICH**
IZVRŠITEV V 24 URAH. POLJANSKI NASIP 4-6

MANUFAKTURA
Ljubljana, Aleksandrova c. 8
Maribor, Gregorčičeva ul. 20

Reich

Troje, kar Vas zanima:

Ugodna možnost odplačila,
zadnje modne novosti in
prvovrstna kakovost blaga.
Obiščite nas! Zahtevajte potnika!

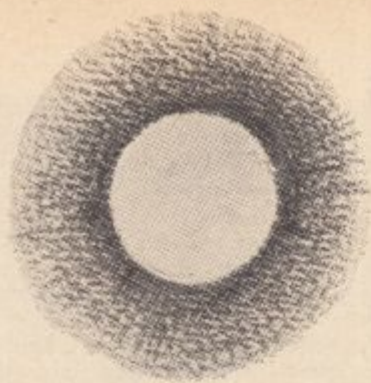

Vsakdo nosi čevlje, če pa **je** kupil Jara čevlje, je **zadovoljen** zaradi lepe oblike in nizke cene

ČEVLJI
ZNAMKE

Jara
so nenadkriljivi.

PRODAJALNA:
LJUBLJANA, Sv. Petra c. št. 20
TOVARNA ČEVLJEV znamke **JARA**
I. RAZBORŠEK - TRZIČ

Nobene
poletne
v.
vrocine

če nosite lahko blago.

Apartni vzorci po Vašem okusu —
kvalitete po Vaši želji

F. KS. SOUVAN
LJUBLJANA, MESTNI TRG 24.

K a j i j e b o l j š e ?

Nekatere naročnice plačujejo naročnino za nazaj. Ne morejo se navaditi, da bi naročnino plačevale naprej, kakor je to po vsem svetu že od nekdaj v navadi. Zdi se, kakor bi nam nekatere naročnice ne zaupale nekaj kovačev. Zato se večkrat zgodi, da pozabijo na plačilo četrtnega obroka. Šest mesecev hitro mine, potem pa morajo plačati dva obroka skupaj. Seveda je potem križ z denarjem, ker je za marsikatero Din 54— že velik znesek. Potem nas pa ozmerja, češ, zakaj me pa niste terjali, pa bi ne bila pozabila na pravočasno plačilo naročnine.

Nekatere so nevoljne, ker ne dobe v vsaki številki položnice. Druge so zopet hude, ker smo jim položnico priložili, češ da smatrajo to za nepotreben opomin.

Je pač križ, in vsem ni mogoče ustreči. Nam je seveda ljubo in v korist, če nam ni treba prilagati položnic. 15.000 položnic nas stane Din 1850—. Če bi jih prilagali vsak mesec, kakor nekatere žele, bi nas položnice veljale več ko Din 22.000—, kar je za nas seveda ogromna vsota.

Zato prosimo, da si vsaka naročnica položnico dobro shrani. Tiste, ki bi rade plačevale naročnino vsak mesec sproti, naj nam pišejo dopisnico, pa jim takoj pošljemo šest položnic.

Prejšnji mesec smo vsem priložili položnice. Če jo je katera založila, dobi drugo na najbližjem poštнем uradu. Na tako položnico naj napiše poleg zneska in svojega naslova še: Žena in dom, Ljubljana, štev. 15.490.

Naslov naj bo vedno razločno zapisan, ker so sicer pomote, ki zopet spravljajo naročnice v slabo voljo.

Iz povedanega sledi, da je za Vas in za nas najboljše, ako nakažete naročnino vedno naprej. Zato smo danes pripisali na papirni vreči pri Vašem naslovu, do kdaj imate naročnino plačano. Prosim Vas lepo, da nam nakažete vsaj za četrta leta naprej. Kjer pri naslovu ni nobenega pripisa pomeni, da je naročnina plačana.

Naročnina za 12 števk «Žene in doma», za 10 prilog za ročna dela in za 5 knjig je Din 105— na leto, Din 54— za pol leta, Din 28— za četrta leta in Din 10— na mesec. Naročnina brez knjig, torej za 12 števk «Žene in doma» in za 10 prilog je Din 68— na leto.

K a j p a j e t o ?

Sloveč grafolog je dobil anonimno naročilo, da razreši skrivnostno pisavo, ki je spodaj ponatisnjena. Take pisave so se posluževali vohuni za časa vojne. V tem naročilu je bilo zapisano, da se znaki lahko prečitajo, če se spodnji rob lista dene k očesu. Da nam to nazorno pokaže, je samega sebe narisal, kakor vidite to na spodnji sliki. Ko se pisava prečita po tej legi lista, se list zasuka od desne proti levi in se pisava razreši od desnega roba lista.

Odgovori in vprašanja

V listu smo hoteli odpraviti odgovore in vprašanja. Več naročnic pa je pisalo, naj zopet uvedemo vprašanja in odgovore, češ da se marsikatera lahko iz takih odgovorov veliko nauči. Posebno pa so prizadele tiste, ki se ne upajo podpisati. Pravijo tudi, da je vendar potrebno in pravilno, če iščejo naročnice nasveta pri svojih sonaročnicah.

Če ne bo pritožb z druge strani, bomo v prihodnji številki zopet odgovarjali na anonimna vprašanja v listu.

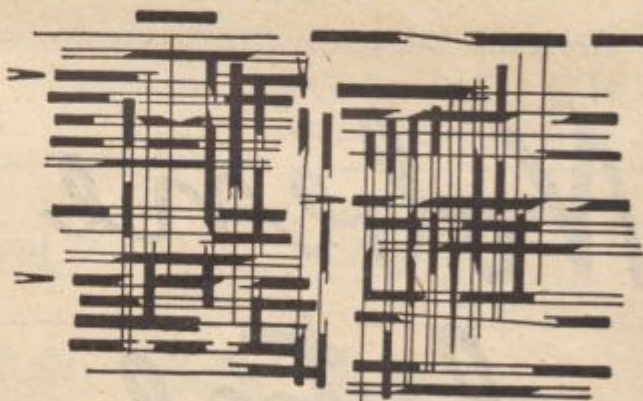
Na vprašanja, ki so bila podpisana s polnim imenom in naslovom, bomo odgovarjali v pismu, kakor smo to delali doslej. Za vsak odgovor je priložiti 4 dinarje v znamkah.

V tem naročilu je omenjeno, da se ta vohunska pisava tiče nekega vprašanja, ki je namenjeno naročnicam «Žene in doma». Tiste, ki jim je to vprašanje namenjeno in ki še niso ugodile stavljenemu vprašanju, naj to kmalu store.

Grafolog nam piše, da je pogodil že tisoče in tisoče pisav, teh skrivnostnih znakov pa ni mogel razrešiti.

Čeprav je pisavo obračal na vse strani in jo gledal od spodaj in zgoraj, od leve in desne, vendar ni mogel razrešiti stavljenega vprašanja. Zato je te hierogliffe poslal nam, da jih naročnice «Žene in doma» same razrešijo.

Naročnicam dajemo torej to nalogo, da se bodo one same in njih dragi z njo malo porazvedrili.

Razrešite to pisavo.

Kaj je z gospodinjskimi knjigami?

Gospa urednica!

Kako je to, da ne pošljete gospodinjskih knjig, čeprav sem Vam Din 105— že meseca januarja nakazala. Lansko leto sem ob tem času dobila že drugo knjigo, letos pa ni o knjigah ne duha ne sluha. Saj veste, da jih že težko pričakujemo, in ni lepo, da nas pustite tako dolgo čakati. Kakšne knjige pa boste letos izdali?

Če bi ne bila z listom tako zadovoljna, bi bila zaradi knjig huda na Vas.

I. S.

Odgovor uredništva.

Tudi letos bomo v istem redu kakor lansko leto pričeli razpošiljati knjige. Prvo knjigo «Postanek otroka in njegov razvoj» ste dobili meseca septembra. Tudi

SOLNCE — VODA — ZRAK

NEOVIRANO GIBANJE V NARAVI — TO JE
NOVODOBNA KULTURA TELESA — OMOGOČENA
TUDI VAM V PRIMERNI KOPALNI OPREMI
TRIKOJI, PLAŠČI, ČEVLJI, ČEPICE

F. KS. SOUVAN, LJUBLJANA, MESTNI TRG 24

letos bomo prvo knjigo *«Za pridne roke»* (šivanje) priložili deveti številki. Ta knjiga Vas bo poučila, kako si perilo in tudi obleke lahko sami napravite. Kar se ni dalo povedati s pisano besedo, bo nazorno pokazalo 216 slik.

Druga knjiga *«Kako vzgojim svojo dečo»* bo priložena oktobrski številki. To je zlata knjiga, ki jo bodo vse naročnice s pridom čitale. Knjiga ne bo zanimala samo mater, temveč jo bo z velikim zanimanjem prečitala vsaka, kateri je pri srcu naša deca.

Tretja knjiga bo *«Sitni možje»* (Vzgoja za zakon), ki bo polna nasvetov odraslim dekletom in ženam. Ta knjiga Vas pouči, kako ravnajte s svojim možem, da bo Vaš zakon srečen. Knjiga je seveda namenjena samo odraslim. A samo dekletom in ženam, možem ne.

Četrta bo zdravniška knjiga *«Naše zdravje»*, ki jo potrebuje vsaka žena.

Peto knjigo *«Koledar»* z gospodinjskim knjigovodstvom in vsem, kar spada h gospodinjstvu, prejmete še pred božičem.

Bodite torej brez skrbi. Vse dobite ob pravem času.

Prej pa nam ni mogoče pričeti s tiskom, ker se še vedno priglašajo nove naročnice. Knjig pa bomo tiskali samo toliko, kolikor bo plačanih. Tudi niso vse naročnice tako srečne, da bi mogle plačati naročnino naenkrat, ampak jo plačujejo v obrokih.

Ali želi še katera knjigo „Postanek otroka“ in „Kako naj kuham“?

Kakor smo že večkrat objavili, lanskim knjig *«Postanek otroka»* in *«Kako naj kuham»* ni več. Ker pa še vedno povprašujejo po teh dveh knjigah in so nekatere naročnice, ki si teh knjig niso začasa naročile, celo nevoljne, ker jih ne dobe, smo pripravljeni te dve knjigi ponovno tiskati, če se prijavi vsaj 3000 novih naročnic. Obe knjigi bi veljali 30 dinarjev.

Tista, ki želi imeti eno ali drugo knjigo ali pa obe, naj piše dopisnico upravi, Dalmatinova 10.

Pokažimo, kaj znamo!

Kaj mislite, da bi ne bilo dobro, ko bi me naročnice razstavile svoja ročna dela? Mogoče jeseni na velesejmu. Gotovo je med nami mnogo takih, ki imajo napravljena lepa dela in ki bi delale čast vsakemu tujemu narodu. Saj slovimo Slovenke daleč naokoli, da imamo odličan okus za res izbrana ročna dela. Taka razstava bo nam vsem v ponos.

Založba naj zbere vsa ta dela in preskrbi potrebno, da se bo ta razstava ročnih del, izvršenih po vzorcih *«Žene in doma»*, vršila še to jesen.

Ana Turšičeva.

Pripomba uredništva:

Prav veseli nas ta poziv. Vse bomo storili, da bo delo pridnih rok naših naročnic na jesenskem velesejmu čim

lepše zastopano. Ker pa je rok za razstavo zelo kratek, naj se vsaka še danes oglasi, kaj bo za razstavo napravila. Zato naj vsaka, ki hoče svoje delo razstaviti, odgovori na tale vprašanja:

1.) Kakšno ročno delo boste razstavili? (Napišite številko in letnico priloge za ročna dela in številko vzorca te priloge, ki ga mislite razstaviti.)

2.) V kakšnem materialu boste delo izvršili? (Platno, svila, žamet, juta, volna, svilena prejica, sukanec.)

3.) Ali želite, da se Vaše ročno delo na velesejmski razstavi proda in za kakšno ceno?

V prihodnji številki bomo pojasnili, kako se bo razstava vršila.

Na zgornja tri vprašanja naj vsaka odgovori do 8. junija t.l.

Kaj je meni „Žena in dom“?

Težki časi so dandanes, krizo preživljamo in težki problemi se rešujejo in je tako rekoč problem tudi vprašanje: Kaj je meni *«Žena in dom»*. Ne bi jaz stavila tega vprašanja nam naročnicam, ampak bi ga stavila našim močnejšim polovicam, pa bi vsaj vedele, kaj smo jim in kaj jim nismo in kaj jim je gostilna in kavarna in klub in seja in nujno delo in karkoli, da se iznebijo žene in doma. Pa je tako rekoč potisnjeno pero v roke nam, naročnicam, da se ukvarjamo s problemom: pisateljice po svoje, pesnice po svoje in vsaka, kakor ve in zna in more, in vse po pravici in resnici. In je tudi mene prisilil problem, da se izkušam z bridkim peresom kot pisateljica in pesnica, kakor vem in znam in morem.

«Toda, oh, za goro» se prikaže strašilo — v šestih vrstah. Kako naj napišem v šestih vrstah vse po resnici in pravici, ko bi rada spisala cel roman, da, cel roman o *«Ženi in domu»*, ne samo da mi je najljubša revija, o ne, napisala bi, da sem človek, da, to bi napisala, da sem človek in da mi je *«Žena in dom»* domači zdravnik, poceni zdravnik, o, in apoteka da mi je, najcenejša apoteka. Potem bi napisala tudi, da sem ženska (moj mož bi rekel, da sem štor, kramp) in da mi je kot ženski *«Žena in dom»* izraz mojih misli in stremeljenj, da torej zahtevam enakopravnost z možem, in če sem jaz kramp in štor in karkoli, da mora biti tudi moj mož kramp in štor in karkoli. To bi napisala!

No, in potem bi napisala, da sem žena, soproga, da mi je *«Žena in dom»* spovednik, tolažnik in svetovalec in včasih tudi *«politični»* voditelj, kadar je v zakonu potrebna *«politika»*. Vse to bi napisala. In da sem gospodinja (moj mož pravi sicer, da sem slaba gospodinja, pa to ni res), tudi to bi napisala, in da mi je *«Žena in dom»* zvesta sotrudnica, pomočnica in svetovalka pri vseh gospodinjskih poslih. Končno bi napisala, da tudi rada čitam in da mi je *«Žena in dom»* imeniten kavalir, ki me zabava v znanstvu in leposlovju. Pa bi si na koncu še zapela:

Kaj je meni *«Dom in žena»*,
da ne znala bi nobena?
Meni je domač zdravnik,
spovednik in tolažnik,
prav cenena apoteka,
kadar komu treba leka.
Advokat, ki rad svetuje,
kdor le sveta potrebuje.
V hišnih poslih me podpira:
šiva, ročna dela zbira
in zabava me obilno;
kadar mož mi gre v gostilno.
Slednjič moj je knjižničar,
ki ne zabim ga nikdar.

Pa recite, da ni vse po resnici in pravici!

Anica Reinerjeva.

ŽENA IN DOM

Letnik III.

V Ljubljani, dne 1. junija 1932.

Štev. 6.

Rudolf Kresal:

Tako mora biti...

Zima je minila. Lazar se je oddahnil. Obraz se mu je že kdaj pa kdaj zjasnil. — Nič več ga ni zeblo.

«Pomlad se bliža. In kmalu bodo cveteli ko- stanji», je pomislil marčnega večera, ko je stal na obcestnem tlaku in strmел predse z očmi, iz katerih je govoril glad. — Nasproti mu je prihajalo mlado dekle. Lazar se je zagledal v njene svetle dekliške oči. Tudi ona je en trenutek gledala v njega. Potem je povsila glavo. Ustnice so ji kakor v nejevolji vztrepetale. Stopila je hitreje. Lazar je hotel stopiti za njo. Vendar ostal je na mestu in pomislil:

Zakaj so ji ustnice tako čudno vztrepetale? Naslednjega večera jo je spet srečal.

*

Potekla sta dva tedna. Lazar je čakal njo vsak večer. Ona je prišla vsak večer mimo. Vselej sta se srečala njuna pogleda. Njej niso ustnice nič več vztrepetavale kakor v nejevolji. Kdaj pa kdaj se je nasmehnila.

*

Nekega večera ji je Lazar sledil do vrat. Ona se je ozrla vso pot samo enkrat. Čutila je, da ji sledi on. Kakor da se je nečesa bala, je hodila vse hitreje. Na zadnjem delu poti je stekla in se izgubila v temni veži. Lica so ji od razburjenja gorela. V svojo sobo je stopila vsa vročična. Vrgla se je na posteljo in zaihtela. —

Da je tekla, da je pred njim bežala — to jo je bolelo. Rada bi bila vstala in stopila na cesto, k njemu, mu stisnila roko in ga prosila odpuščanja. Ali iz oči so ji privrele solze. Med solzami se je nenadoma zasmejala — in onemela. Ko se je dvignila, je bila že polnoč.

Lazar je tačas taval brez namena po mestu, po parkih. Zdaj je vedel, kje je ona doma. O, zdaj je ne bo mogel nič več zgrešiti.

*

Nazadnje, ko je potekel mesec neprestanih, nemih srečavanj, sta se približala drug k drugemu. Ustavila sta se z vprašujočim nasmehom na ustnicah. In potem jo je Lazar molče spremil domov. Ne njemu ne njej se ni dalo govoriti. Pred njenimi vrati sta si stisnila roki, si želela lahko noč in šla vsaksebi.

Ob slovesu ji je Lazar z muko pogledal v oči. Pri duši mu je bilo kakor da se je bil pravkar nad nečim pregrešil.

*

To prvo živo srečanje, polno molka, neizrečenih misli in zatrtih čuvstev se je utopilo v njunih prsih kakor razbeljen svinec in tam obležalo.

Lazar je vedel, da nikomur ne more dati življenja. Da je bil v puščavi brez kruha in vode. Sredi mesta.

*

Po treh mesecih poznanstva sta si bila bolj tuja kakor kdajkoli poprej. Nenehoma sta se tiho izpraševala drug o drugem in iskala ljubezni. — Kakor da je med njima nikoli ni bilo.

O, da. — Lazar je ljubil Marijo. Ves se ji je predal. Izprva jo je ljubil skoro brez misli. Pozneje, ko se je zavedel spet samega sebe, ko so se sanje o nekem čudovitem, svetlem nadzemskem svetu razpršile in se je znašel na trdih tleh svojega življenja, se je vsa ljubezen pomaknila v neskončno daljavo. — Marije se ni nič več upal ljubiti. Obšel ga je strahoten strah pred vsakim novim dnem. Pogosto, kadar sta se izprehajala v dolgi poletnih večerih po parku ali gozdu, ni izpregovoril nobene besede. Marija je bila kdaj pa kdaj utrujena in si je zaželela tega in onega. Lazar je molčal. Povesil je glavo. Šel je dalje kakor omotičen.

Bil je brez zaslužka.

Marija ga ni nikoli vprašala, kaj dela, kaj je po poklicu. Ona je bila prodajalka. Vsak mesec je dobila tisoč dinarjev. In Lazarja je to grizlo. Grizlo ga je do obupa, da je dolge noči prebedel, dolge dneve izgubil z iskanjem dela. Včasih je mislil, da bi Mariji moral povedati, kako je z njim. A ni mogel.

*

Potem je prišlo samo od sebe.

Lazar je opazil, da postaja Marija zmerom bolj zamišljena, da ga včasih skrivaj opazuje. Objela ga je zla slutnja, da Marija o njem razglablja, da ga tehta.

Lazar je vztrepetal po vsem telesu. V treh mesecih je on ni bil nikamor povabil. Prav nikamor. Zdaj pa ga je ona spomnila življenja, denarja, ljudi, ki se zabavajo in delajo, da žive ob svojem kruhu. On, Lazar, pa živi od milo-

ščine, od dobrih ljudi, od tistih zadnjih, ki vedo, da bi drugače moral poginiti. He, pa si je vrhu vsega tega dovolil še ljubiti.

Opotekel se je na kraj steze.

«Da, da», je šepetal. — «Tako je. Ničesar ni. — Ali ne prejemam tudi ljubezen kot miloščino?! — Kot miloščino! — Bog vedi — ali si ona ne želi v tem času nekaj povsem drugega kakor večera po teh zapuščenih stezah in mojega molka. — Kako šumi tam doli mesto. In tam ropoče vlak. Srečni — ljudje za tistimi rumeno razsvetljenimi, tako naglo se oddaljujočimi okni. In — kino, gledališče, slaščičarne, krčme, kavarne, koncerti! — Haha! — Ona pa tukaj, z menoj v temi, polna kipečega življenja, večer za večerom z molčečim in mrkim, polnim bolečine in upora, lepšo bodočnost nenehoma snujočim duhom — o, kako visoko je nebo. Vse misli, vsi načrti hlape tja gori, k njim, k tem lesketajočim se, mirnim — in tako strahotno praznim zvezdam. — Kako sem...»

«Kaj pa ti je?» ga je Marija njejevoljno vprašala.

«Nič!»

Stopil je spet na sredo steze in dohitel Marijo.

«Ali bi šel v kino?» ga je spet vprašala. On pa je kakor iz sna odgovoril:

«Jaz?»

Lazar je globoko na prsi sklonil glavo, da je skril svoj obraz.

«Hm.» — Marija ga je začudeno pogledala. Potem se je zasmejala in se naslonila nanj.

«Da, ti!»

«Ne morem!» je zašepetal.

«Ne moreš?»

«Ne morem!» je ponovil trdo. — Glas pa mu je od zatajevanja bolečine trepetal.

«Zakaj ne moreš?» ga je spet vprašala.

Tedaj se je Lazar sunkovito ustavil. Iz njegovih doslej motnih, zmerom otožnih oči je Marijo zadel srep, besen pogled. Zavpil je:

«Ali res nič ne veš?»

Marija se je ob tem njegovem ostrem glasu zdrznila. Stopila je za korak od njega in z užaljenim naglasom nedolžno vprašala:

«Kaj pa bi morala vedeti?»

«To, da nimam», je Lazar na ves glas zavpil in se ustavil — «to, da nimam denarja, slišiš! Da sem že poldrugo leto človek, ki vsem laže in se dela na zunaj, kakor da je sin bogatega meščana, v resnici pa živim od miloščine, od miloščine — pre...»

Marija se je v tem trenutku na vse grlo zasmejala. Hotela je reči: «In kaj zato. Saj ga imam jaz. In povabila sem te!» —

Lazar pa, kakor da je bil to zadnjo njeno misel, da ga je povabila, uganil, se je ustavil in ji uporno pogledal v oči. Zatem je siknil:

«Smej se!» in stekel v hrib.

Marija je prestrašena stekla za njim. Ali po nekaj korakih se je spoteknila ob korenino in padla. Vstala je, si obrisala kri s čela in se

ozrla za Lazarjem. Ni ga bilo več. Izginil je v temi.

*

Drugi dan jo je čakal kakor običajno. Prišla je in mu dala roko. Čelo je imela obvezano. Zakaj — je ni vprašal.

Med njima se je rodila čudna napetost. Lazarju se je zazdelo, da ga ona kljub vsemu ljubi. Vendar dvom, ki ga je zaradi njegovega brezupnega življenja mučil vsak dan bolj, mu ni dal, da bi ji verjel.

*

Leto je poteklo.

Lazar je hodil po mestu prazen in strt. In vsak večer je hodil k njej, pred trgovino, — ne, sto korakov od trgovine se je postavil na prežo, kakor si je zadnji čas govoril. Tam je stal vsak večer, poleti in pozimi, v dežju in snegu — včasih ure in ure — to je bilo pred prazniki. Marija ni nikoli vedela, kdaj bo prosta. Včasih so trgovino zaprli — ona in tovarišice pa so ostale notri do osme, devete ure, pospravljale in urejevale blago.

Lazar si je v teh urah naslikal vso strahotno podobo sveta.

In ko je ona prišla iz trgovine, ga je našla vselej s smehljajem na posinelih ustnicah. Vprašala ga je: «Ali si že večerjal?» in mu s tem vprašanjem pregnala nehote smehljaj. Utrujenost in glad ji nista dala misliti, kako je z njim. Saj je z njo bilo prav tako. Njena obleka ni motila njegove ogoljene suknje.

*

Čez nekaj časa pa se je vse izpremenilo. — Marija je bledela od dne do dne bolj. Bila je vsega naveličana. Lazar jo je spremljal le še domov.

Poleti je izgubila službo.

Zanemarjala je trgovino in s kupci ni bila dovolj prijazna.

*

Nekaj tednov je iskala službe. Zaman. Potem se je zamislila. In poletnega večera, ko je z Lazarjem sedela na klopi v velikem drevo-redu, se je nenadoma glasno zasmejala in med smehom vprašala:

«Ali nisem ženska?»

Lazar jo je presenečeno pogledal. In kakor v šali odgovoril:

«Ne vem?»

«Da, da, ti tega ne veš!» je zašepetala. «Ampak jaz vem!»

Tudi Lazar je to vedel. Vedel pa je že tudi to, zakaj ga je vprašala, «ali je ženska». — Treba je bilo živeti. Za vsako ceno živeti!

*

Po tem večeru je Lazar včasih zaman čakal Marije. Pogosto je ni videl po ves teden. Bil je top za vse. Le misel ga je uničevala, ga tirala do strahotnih sklepov. — Potem, ko je bilo

prav za prav že vse dognano — pa je planila iz njega bolečina. Poiskal je spet Marijo, jo za nekaj časa iztrgal iz vrtinca razkošnega sveta, v katerem je postala iz prodajalke po vsem mestu znana lepota.

Vendar ljubezen med njima je splahnela. — Kdaj pa kdaj sta vanjo oba zdvomila. Pripetilo se je, da sta včasih pozabila drug na drugega. Po nekaj dneh je poiskala ona njega — ali pa on njo. — Tedaj se ga je s tresočim se telesom oklenila in mu obraz močila s solzami. On pa je gledal temne kolobarje pod njenimi očmi in bil hladen, otrpel, brez najmanjšega čuvstva do nje. Le roko je stiskal v pest in grozil sebi, njej, vsemu svetu. Od nekoč pa je v njem nekaj ostalo, spomin na tiste prve tri mesece, ko sta bila on in ona kakor dobra otroka, polna vere v svet. Spomin na ta davni čas ga je vselej premagal. Zaradi tega spomina je iskal njo.

Ina Slokanova:

Modno pero

Šestošolec France se je strastno zaljubil v petošolko Mimi, ki pa o tej ljubezni ni hotela nič vedeti. Kajti je bil France doma z dežele iz neke prav majhne vasi, ki na nobeni zemljepisni karti niti s piko ni označena. Poleg tega ni ta «rovta», kakor ga je ljubeznivo nazivala, imel niti najmanjšega pojma, kako se po dijaških predpisih odkriva ljubezen. O cvetkah, skrivaj položenih na klop oboževanke, o vtihotapljenih pisemcih s pietresljivo vsebino «ohov» in «ahov» in o zaljubljenih pesemcih ni bilo tu niti govora. Prav nič tega ni znal ubogi zaljubljeni France. Svojo ljubezen je kazal samo s tem, da je v šolo in iz šole grede štorkljal za svojo oboževanko in jo občudoval od zadaj in skrivaj. Seveda to ni ostalo Mimici dolgo prikrito. V začetku ji je laskalo, ko ga je pa nekoč skrivaj natančneje ogledala in opazila njegove gorjanske kvedre in staromodni klobuk in so se tudi sošolke že začele nekaj posmehovati, ji je končno začel ta nevlabljeni spremljevalec presedati. Nekoč se je sredi ceste okrenila, zavihala nasek, napela šobico in ga nahrulila:

— Zdaj mi je pa že dovolj. To vaše štorkljanje mi gre na živce. Zahtevam, da se takoj odstranite!

France je zardel, zatem prebledel in ni vedel reči drugega kakor:

— A tako!

Potem se je počasi vrnil.

Od takrat je imela Mimi pred Francetom mir in bila je prepričana, da bo njeno srce vedno z devetimi ključavnicami zaklenjeno zanj.

France pa ni mislil tako. Mimi je bila njegova prva ljubezen, in prva ljubezen pravijo, se ne pozabi kar tako. Tega mnjenja je bil tudi France. Sedaj je vedel, kaj je ovira njegovi ljubezni. Njegovi nerodni čevlji Mimici ne ugajajo. Takoj je sklenil, da se prej ne pokaže Mimici, dokler ne odpravi te ovire.

Začel je hoditi na dolge izprehode v okolico, mislil na Mimico ter brusil in gulil čevlje, kar se je dalo. Do prvega morajo biti raztrgani, kajti sicer mu njegov preveč varčni oče ne bo hotel

Njeno trpljenje ga je že po kratkem času presunilo. Vsako solzo ji je obrisal posebej, jo tolažil na vse mogoče načine — le da se je pomirila in se vsaj en večer srečno in brez igre smehljala.

Naslonila se je nanj. Poslušnila sta noči. V Lazarju je še zdaj pa zdaj zavrelo. Boj, da bi se uprl njej, ki je živela od svojega telesa, pa je trajal le nekaj bežnih minut. Pustil bi jo bil samo, stekel v temo in se ne prikazal nikoli več. Ali bil je obsojen, priklenjen na njo od tistih usodnih marčnih večerov. — Ljubil je.

Pozno ponoči ga je smehlja se zapustila. Potem je ni bilo spet en teden, štirinajst dni.

*

Nekega dne so jo našli mrtvo. In pismo za Lazarja:

«Oprostil!»

kupiti drugih. Nakana se mu je posrečila. Oče ga je sicer ozmerjal, da se je kar kadilo:

— Zakaj pa nisi pisal, da imaš čevlje raztrgane, bi ti jih bil kupil na sejmu, tam so vendar cenejši.

Sin je molčal in se smejal, ko mu je oče z namrščenimi obrvmi in s tresočo roko odštél denar za čevlje.

In kupil si je čevlje, lahke, ošiljene, z gumastimi podplati. Ovira njegovi ljubezni je bila odpravljena. Ko je Mimi šla iz šole, jo je pogumno mahnil za njo.

Okrenila je glavo tako za centimeter, pogledala s krajcem očesa in takoj videla, da ima France nove čevlje. «Zaradi mene jih je kupil. Kako tiho hodi. Pa me ima res rad.» Njeno samoljubje je bilo globoko počašчено. Kar nevede je odletela osma ključavnica, ki je zapirala Francetu njeno srce. Deveta je zletela že prej, ko je «slučajno» zvedela, da je Francetov oče župan. Županov sin, hm, no, to se že bolje sliši.

Kadar jo je France sedaj pozdravil, mu je vselej odgovorila, včasih se mu je celo nasmejala. Tudi govorila sta že nekolikokrat, seveda samo o šoli, matematiki, «cvek» in sitnih profesorjih, vendar govorila sta, in France je bil presrečen vidnega uspeha, ki so ga imeli on in njegovi novi čevlji. Vse, kar še ni, pride sčasoma, se je tolažil in bil prepričan, da ni več oblačka, ki bi zatemnil nebo njegove ljubezni. Pa se je siromak prezgodaj veselil. Prijadral je oblaček, nepričakovano, za ubogega Franceta je bil to cel oblak, prinesel ga je spak vseh spakov — ženska moda.

Mimi si je zaželela modnega peresa. Mimi je hotela modno pero, zahtevala je, da se izkaže France praktičnega kavalirja in ga ji kupi.

Prav v sosesčini šole je namreč razstavila podjetna modistka svoje umotvore. Mimi je morala hoditi mimo, in ni čuda, da so ljubki klobučki iz blesteče slame s koketnimi modnimi peresi ob straneh takoj navdušili njeno za vse dobro in lepo tako vneto srce.

— Ah kako so apartni, šik, elegantni. Tudi jaz ga moram imeti.

Takoj se je odločila, da poprosi mamo in pa-
pačka. Mama je bila mnenja, da je njen lanski
slamnik še dovolj dober. Mnogo solz je bilo treba,
da se je končno omečil papaček in odrinil svoji
ljubi Mimi stotak za klobuk, da bo mir, je rekel.

Vsa drhteča je vstopila pri modistki.

— Dve sto, dve sto petdeset, tri sto petdeset,
štiri sto...

— Toliko?!

Bleda prodajalka se je drobno nasmehnila.

— Kaj pa mislite, gospodična, to so vendar sa-
mi pariški modeli. Modno pero je zadnja moda.
Brez peres imamo seveda tudi cenejše.

— Ah!

Končno se je odločila za ljubeč črn slamniček
iz blesteče slame, seveda brez modnega peresa,
njeno srce pa je že takrat trdno sklenilo: «Če me
ima France res rad, mi mora kupiti modno pero.»

Drugi dan si France ni mogel razložiti, s čim
je zopet užalil Mimi. Postala je sršenasta kakor
prve dni, ko je hodil za njo. Ni mu odgovarjala,
ni ga pogledala. Kje neki tiči zdaj vzrok njene
jeze, saj čevlje in obleko je imel brezhibno, prav
po meščanski modi. Ves nesrečen jo je rotal, naj
mu pove, kaj jo žalosti in zakaj se jezi nanj, a
ona je na vse le molčala.

Šele tretji dan (kakor slučajno, prav ko sta šla
mimo modistkine izložbe) se je Mimi sunkoma
okrenila, ga ostro pogledala in pokazala v okno:

— Vidite?

— Vidim! je zajeceljal France, čeprav sam ni
vedel, kaj vidi.

— Tisto zeleno pero tam na klobuku? je ne-
strpno ponovila Mimi.

— Vidim! je prikimal France in se oddehnil.

— Torej, če me imate radi, kakor pravite, mi
kupite takšno pero za na klobuk. Sicer pa ne ho-
dite več za menoj, sita sem že teh neumnosti —
in odbrzela je.

France pa je stal, strmel zdaj v izložbo v tisto
dolgo zeleno pero, zataknjeno za klobukom, zdaj
za Mimico, katere modri plašček se je včasih po-
kazal izmed množice ljudi. Ali je res, ali se je
šalila? Ali naj stopi za njo in jo še enkrat po-
vpraša? Saj bi je ne dohitel.

Drugi dan jo je čakal po šoli zaman. Odšla je
med prvimi, ne med zadnjimi kakor po navadi.

Tretji dan pa je bil tudi on med prvimi in jo
je dohitel, četudi se ji je neznansko mudilo.

— Gospodična Mimi, ali bi res radi tako pero?

— Res! Kupite mi ga ali pa ne hodite več za
menoj. Zardela je in se vgriznila v ustnico, videl
je, da jo je zelo sram. Sedaj je verjel.

Lahko se reče: kupiti, a kje vzeti denar? Tri-
deset dinarjev je imel za zvezke in peresa. Glede
denarja je bil njegov oče silno strog, vse do pare
mu je moral povedati, za kaj je izdal. Vendar se
je oglasil pri modistki.

Prodajalka je smehljuje se naštevala cene.

— Petdeset, sedemdeset, sto dinarjev, po dol-
žini in kakovosti.

— A tako, hvala!

Peresa so bila predraga. Ni mogel ugoditi želji
svoje izvoljenke. Zbogom prva ljubezen, zbogom
lepe mladostne sanje! Od žalosti ves pijan se je
opotekal po ulici.

Sedaj se je on ogibal Mimice. Kako bi ji mogel
tudi priznati, da nima denarja, da bi ji mogel
kupiti modno pero.

Zopet je hodil na dolge izprehode v okolico, da
se je ognil Mimici in skril svojo žalost pred po-
smehujočimi se sošolci.

Kako bi prišel do modnega peresa, to je bil naj-
važnejši problem njegovih misli. Tuhtal je in
tuhtal, pa ni mogel iztuhtati pametne. Vse bolj se
mu je temnilo čelo in glava se mu je nagibala od
težkih misli.

Oh, to nesrečno modno pero!

Mahoma pa je postal in dvignil glavo. Rešilna
misel mu je kakor iskra razsvetlila turobno raz-
mišljanje. Kje pa dobe fantje na kmetih peresa,
ki si jih zataknejo za klobuk, če hočejo izzvati
fante iz sosednjih vasi?

Ozrl se je za plotove, se nasmehnil in pokimal:
«Da, tako napravim!» In ves poživljen ter prevzet
od te nove misli, je hitreje stopal dalje.

— Ko kooooook, je za plotom mirno razpravljaj
petelin s putami, ki so mu pritrjevale:

— Kok, kok, kok!

Kar se je čez plot zavihtela temna postava in
treščila v sredo nič hudega slutečih kurjih zbora-
valcev. Kokoši so se pri tisti priči razbegnile na
vse strani. Samo petelin, svest si svojega dosto-
janstva, je odkorakal počasneje. Pa prav njega
je vzel neznani sovražnik na piko. Bum! je pri-
letelo in črna noč je objela petelina. Potem ga je
nekaj zgrabilo in mu začelo puliti iz repa peresa.
Ko je petelin zopet prilezel izpod Francetovega
suknjiča na beli dan, so v njegovem repu manj-
kala najlepša peresa.

France pa jo je jadrno odkuril proti mestu.
Saj sedaj je imel modno pero, in na kako lahek
način ga je dobil. Vraga, da se ni mogel prej tega
domisliti. Samo malo ga bo obrezal in pobarval,
pa bo prav takšen kakor v trgovini.

Gospodična Mimi je presrečna. Na njenem klo-
bučku se kometno ziblje modno pero. Zadnja pa-
riška moda, kakor dan na dan zagotavlja prija-
teljicam. Tudi France je srečen. Ko je prinesel
Mimici modno pero, je na mah popustilo vseh
sedem ključavnic, ki mu je še zapiralo njeno
srce, in sedaj je na nebu njegove prve ljubezni
sama modrina in prepričan je, da je odslej ne
pooblači nobena meglica več.

Ne veseli se preveč, France, ne pozabi, da je
ženska in moda muhasta in izpremenljiva kakor
aprilsko vreme.

V železniškem kupeju drugega razreda sta si sedeli nasproti dve deklici. Najbrže sta se peljali — sodeč po črnih usnjenih mapah z obligatnim zlatim napisom «Musik», ležečih na sedežu — iz šole ali pa iz zavoda kam blizu Prage k staršem, ki so bili na letovišču. Lepi deklici, tako nekako med dvanajstim in petnajstim letom. Starejša, na prvi pogled resnejša črnolaska simpatičnega ovala, je sedela mirno na svojem sedežu, mlajša, koketna blondinka s topim nosom in hudomušnimi očmi, se je vedno kretala in neprestano brskala zdaj v ročni torbici, zdaj v mreži nad seboj, kjer sta ležala njuna solnčnika. Doslej nista deklici izpregovorili. Starejša je zrlo mirno, kakor zro Madone iz svojih okvirov, na okolico, ki jo je gotovo stokrat prepotovala in ki ni bila bogve kaj slikovita, mlajša je še vedno brskala. Končno je potegnila iz torbice dve pomaranči in ponudila eno smehljajoč se tovarišici. Ta je odklonila z resnim sunkom. To ni mlajše razžalostilo. Eno pomarančo je položila v naročje, drugo je začela lupiti. Odluščila je z belimi prstki košček olupka in zagrebala vrsto bisernih zobkov v rdeče meso. Toda hipoma se je njen doslej smehljajoči se obraz zatemnil in je zletela nagrizena pomaranča kakor blisk skozi okno. Deklica je segla po drugi. Najbrže je bila že nevoljna od prvega neuspeha;

druga razpolovljena pomaranča je šla za svojo tovarišico.

«Kaj vendar delaš, Luiza?» se je oglasila s strogim altom črnolaska, «metati pomaranče proč, je res greh!»

«Eh, kaj, prva je bila grenka, druga se pa ni dala lupiti, kdo bi se s tem jezil, pa kaj je grešnega na tem? Ti vendar ne verjameš, da bi bilo sploh kaj greh? Jaz vendar lahko delam, kar se mi zljubi, dokler hočem. In to bom tudi delala», je pristavila z energičnim naglasom.

V tem je zažvižgal vlak. Deklici sta bili na svoji postaji. Hitro sta segli po solnčnikih in mapah in izginili s stopnic kakor sen.

Glej, pomislil sem, sključen v kotu sosednjega, zgolj s polovično steno pregrajenega kupeja, to dekle ne veruje v greh, vedno bo delala, kar se ji bo zljubilo in dokler bo hotela.

Kako nezadovoljiva morala! Kakšna nada v bodočnost!

Danes trga še pomaranče, čez nekaj let bo trgala srca sentimentalnih mladeničev, in še čez nekaj let eksistenco in blaginjo rodbine. In vse to bo delala mirno, dokler bo mogla — to se sme delati, zakaj slučajno za to ni paragrafov.

(Iz češčine M. Scholle-Zupančeva.)

Mila Scholle-Zupančeva:

O njej, ki je edinstveno ovekovečila vrlo kmetiško ženo

Veliko pisateljic, še več pa pisateljev, katerih imena se pojavljajo v svetovni literaturi, je črpalo svojim neumrljivim delom snov iz kmetiškega življenja: kmet in kmetica, oblita z znojem, pri težkem delu, ki se začneja z jutrnjim svitom in se konča v prirodi šele v mraku, da bi zopet začelo iznova ob brleči luči med štirimi stenami... Dve bitji, katerih žitje so popisovali geniji, in njih slava je prav za prav rasla z deli, o katerih sta govorila kmet in njegova družica z ono nedosegljivo in obenem neodoljivo žoljenjsko modrostjo...

Ko pišem te vrstice, mislim na Boženo Němcovo. Ona je posegla po snovi, ko je pisala svojo «Babico», v neposredno bližino, kakor naš Cankar, ki je poveljal kmetiško ženo v prekrasnem ženskem liku, v svoji materi. In mi čitatelji smo ozljubili njegovo mater, sklonili smo se pred njenim svetlim spominom, kar storimo samo ob misli na bitje, ki nam je najbližje. Božena Němcová pa je ovekovečila kmetiško ženo v ženskem liku svoje «Babice» in izpela tako na edinstven način himno preprosti ženi, priklenjeni na domačo grudo do smrti.

Svojo babico je prikazala genialna pisateljica skrajno dosledno. In komu ni draga in povsem blizu ta mirna, dobra in marljiva starka, ki skrbi za svoje otroke in vnuke še ponoči in v njih bolezni? In če še tako iščemo v svetovni literaturi primere temu prelepemu delu, je ne najdemo. In vsi ostali narodi so hoteli biti deležni te lepote in dobrote in jo zajemati iz dela, ki opisuje kmetiško ženo. «Babica» je prevedena v vse svetovne jezike, v nekatere celo po večkrat; letos jo bodo imeli v prevodu celo Portugalci. In tako se je razširila slava češke kmetiške žene preko meja domovine. In kaj ni ta vrla češka žena s svojim bitjem in žitjem najbolj podobna slovenski ženi?

Najpečji misleci, umetniki in pesniki so izšli iz kmetiške žene. In oni, ki niso pozabili svojega izvora in so se v svojih delih vračali k nji, ki je skrbela od zore do mraka za red in mir pri hiši, in šele takrat, ko je neodoljiva sila priklenila njih misli na rodno grudo, so rasla njih dela do edinstvene veličine.

Kmetiška žena! Njeno delo je do danes nedocnjeno, čeprav je polje njenega delovanja nepregledno. In morda je prav to vzrok, da mestna žena v predstavi kmetiške žene ne strne nikdar v celoto vseh teh važnih in pomembnih momentov, ki tako jasno in prepričljivo govorijo o njenem ogromnem delu, s katerim tako močno

podpira človeško družbo. Delo kmetiške žene se začne v kuhinji in izbi, se nadaljuje na polju in v gozdu, da se konča zvečer v hlevu in hiši. Ponoči, ko že vsi počivajo, pripravlja ona, nedosegljiva v svoji marljivosti, že za prihodnji dan vse potrebno za kuho in njene okorne in trde roke šivajo pozno v noč. Samo pomisliti je treba, koliko duševnih moči, še več pa telesnih je treba k temu delu, ki je tako povsem različno. In ko o tem premišljuje, se sama sebi zazdi neskončno majhna in neznačajna pred to junaško ženo. Samo zamisliti se je treba nad tem delom in ga primerjati z našim. Nam vedno preostaja dovolj časa za odmor in zabavo. In kmetiška žena! V tem, ko se naše delo vrši večinoma med štirimi stenami, ko nam zadostuje zgolj nekoliko korakov pri našem mirnem delu, premerijo neutrudljive noge kmetiške žene največje razdalje, in nič jih ne upeha. Z osem se borijo junaško, tudi z boleznijo, in šele takrat, ko se bliža že skoraj konec, lega ta junaška žena. Rodi v bolečinah kakor mestna žena, vendar njej jih ne lajša nihče. Včasih je oddaljena na milje od mesta z bolnišnico, včasih celo od zdravnika: ne more v bolnišnico, zdravnika ni, in končno, če bi tudi bila v bližini bolnišnice, ne bi šla tja. Tam se mora ležati vsaj nekoliko dni, in tega kmetiška žena ne pozna. Njeno junaštvo bi lahko primerjali samo z junaštvom vojaka na bojišču... In mi se čudimo in skoraj ne doumemo, odkod jemlje vso to moč in silo. In to je prav tista skrivnost, v katero proniknemo šele, če dalje časa živimo na kmetih. Tri četrtine svojega življenja prebije kmetiška žena v naravi. Z njo jo vežejo najtesnejše vezi in narava ji vrača njeno ljubezen: razkroja ji svoje tajne in ji daje moč, da pronika v nerazrešljive in nedognane modrosti in skrivnosti, v katerih najde moč in iz katerih črpa silo k težkemu življenju... In ko je že utrujena in se pleča upogibajo in so njene tresočne roke brez moči, sluh še dojema šepetanje matere — zemlje...

Zato tudi na vsakogar učinkuje čitanje Němcové «Babice» s tako neodoljivo silo: vsa ta modrost, črpava iz narave za vso dobo tesnega sožitja, se zrcali v vsaki besedi te kmetiške žene, ki jo je ovekovečila njena genialna vnukinja.

Skoraj bi bilo neuporabno, če bi se ne spomnili vsaj z nekoliko besedami te velike pisateljice. Januarja meseca je minilo 70 let od njene smrti. Kakor večina pisateljev, je bila tudi Božena Němcová v življenju deležna v veliki meri gladi in fizičnega, pa tudi duševnega trpljenja. Tako rekoč umirajočo so jo prepeljali iz Litomyšľa v Prago. Dan, pred njeno smrtjo je dobila prve izvoode svoje «Babice». In najbolj žalostno je bilo dejstvo, da je bila ta umetniška fiskana na slabem papirju in da je bil ovitek povsem neprimeren njeni vsebini. Pisateljica je še v dva izvoda napisala posvetilo: hčerki in Margareti (sestri prof. Frante) je poklonila knjigi. Spisala je še seznam imen tistih, katerim je namenila «Babico». In to so bile njene zadnje vrstice. Najpečiji pesniki, kakor Hálek in Neruda, so žalovali nad njeno krsto in Neruda je označil za njeno naslednico Karolino Šořtlo... Pred 70 leti je slovanska Praga žalovala in spremljala svojo veliko hčer na staroslavno vyšehradsko pokopališče...

Jugoslovanski dijaki so spremljali njeno krsto v narodnih nošah...

Iz meditacij Božene Němcové

Nesrečen človek občuti dobro in odkrito besedo kakor balzam v razboljeni duši, dobro besedo veliko bolj ceni ko denar, ki mu ga ponuja nebrižna roka.

Bolan človek naveliča druge in sebe, o tem sem se sama prepričala.

Naša volja je vedno dobra, toda okoliščine niso vedno take, da jih bi storili to, kar hočemo in kar bi prav za prav morali storiti.

Moja največja težnja je bila izobrazba. Kakor svetla zvezda mi je od otroških let svetila in vse svoje moči sem ji posvetila; vendar sem se prepričala, da ima večjo vrednost od izobrazbe nepokvarjenost in čistota srca.

Vsak človek ima svoje napake in posebnosti; potrudi se, da jih boš lahko prenašal, da bodo tudi drugi imeli s teboj potrpljenje, in bodi vedno strpljiv z vsakim; s tem dosežeš priznanje ljudi.

Včasih sem bila brezbrizna za smrt. Toda sedaj bi ne hotela umreti. Dokler živim, živim. Rada bi videla otroke samostojne, rada bi še delala in rada bi videla svet lepše bodočnosti.

Vsaka še tako temna slika ima svoje svetle strani in jaz nimam vzroka za jadikovanje. Davno vem, da so otroci moja edina sreča, in previdnost božja mi je tako naklonjena, da mi jih ni odvzela. Ali ji nisem za to dolžna zahvale? Ni bitja, ki bi bilo res srečno, to je skoraj nemogoče...

Dokler ljubezen ne združi vseh slovanskih narodov, ne verjamem, da bi bili zmogni velikih del.

Ljubezen se ne izprosi in ne izsili.

Kar se mene tiče, nisem nikdar pisala proti vladi. Moje pero je opisovalo samo kmetiško življenje in se ni nikdar dotaknilo najvišjega vladanja. Kar se tiče mojega mišljenja, ga nisem dolžna izražati, in mislim, da do misli še cenzura ne sega...

Živimo v časih, ko ni pravice; kdor služi častno vladi, je preganjan, zato ker nosi to pregreho, da je Čeh in svoje narodnosti ne taji in je naklonjen bolj svojim bratom po jeziku kakor tujcem.

Vse ima svoj konec. Toda naša govorica ne umre. Če se ni doslej to zgodilo, se ne zgodi niti v bodočnosti, in zastoj se trudi v ta namen naši dobrotniki.

Ne godrnjam zoper Boga, vendar veliko mi nalaga, duh moj prenaša vse potrpežljivo, toda telo omaga.

V življenju sem izkusila veliko bolečin in trpljenja, trpkih prevar, bila sem že skoraj obupana — vkljub temu nisem izgubila zaupanja in ljubezni do ljudi.

Pošteno srce in odkrita težnja, da se približam popolnosti, da koristim narodu, kolikor zadostujejo moje moči — to je edino, kar me povišuje nad ostale žene, ki ne žive nobeni stvari.

Cilj moj je, da spoznam življenje slovanskih narodov, da ga opišem natančno in resnično, kakršno je.

Moram pisati, ko me često tarejo skrbi in žalost. Ko sedim pri delu, pozabim na vse, živim v drugačnem svetu, tako da včasih pozabim na jed in spanje.

Kar se tiče tega dela (Babice), je nepopolno in se ne more reči, da bi bilo dobro. Toda česar še ni, če Bog da, se še lahko zgodi. Začela sem z delom, ko je umrl Hynek (sin pisateljčin) v najbolj žalostni dobi mojega življenja, ko me je že vse omrzilo. Pribezala sem v samotno hišico v mali dolinici k nogam drage babice, in ko sem čula njene modre besede, njene pesmi in pravljice, se mi je zdelo, da sem zopet mala deklica; veselo sem tekala po travnikih, gozdih in gajih, posečala sem vse te odkrite duše in pozabila pri tem na ostali svet z vsemi bolečinami in trpljenjem.

Božena Němcová

Poljub na Japonskem

Poljubljanje na usta, ki je bilo na Japonskem z zakonom prepovedano, se hitro zopet udomačuje med Japonci.

Japonske ženske so bile od nekdaj porazdeljene na tri kategorije: vrla gospodinja, vdana in tiha duša, potem siromašne deklice, ki so si s svojim blodnim življenjem nabirale doto, in nazadnje gejše. Japonska gospodinja je skrbela za svojega moža in za svoje otroke, za njih vzgojo in pouk. Na Japonskem ni nobena sramota, če dekleta, hčere revnih staršev, prežive nekaj časa po javnih hišah večjih mest, da si zaslužijo toliko, kolikor jim je potrebno za doto.

Od gejš se zahteva talent. Tudi one so po večini otroci siromašnih roditeljev. Gejša mora najprej napraviti potrebne šole, kjer se uči petja, glasbe in plesa. Razen tega mora biti inteligentna in vzgojena v odličnem družabnem tonu. Niti gospodinje niti razblodnice se ne morejo na to stran primerjati z gejšami. Gejše so bile od nekdaj predstaviteljice elegancije med japonskimi ženskami.

Japonska se na vseh poljih silno hitro evropeizira. Tudi japonsko ljubezen je zgrabil val evropeiziranja. Starojaponski ljubezenski običaji se gube in udomačujejo se evropski.

Ko so Japonci prvokrat videli, kako se poljubljajo beli ljudje, se jim je zdelo to neokusno, neestetično, nemoralno. Prav zaradi belih ljudi je poljub na usta na Japonskem z zakonom prepovedan. Leta 1924. je policija v Tokiu prepovedala razstavljanje znamenitega Rodenovega kipa «Poljub», ne zato, ker so bile figure na kipu nage, ampak zato ker so se — poljubljale! Ameriški in evropski film je prizadeval čuvarjem stare japonske morale velikanske skrbi in težave. Kaj naj počno s temi filmi, brez katerih Japonci skoraj niso mogli ostati? Takrat so ta problem rešili po načinu Aleksandra Velikega: presekali so gordijski vozal z mečem, prizore s poljubi so kratkomalo — izrezali s škarpami iz filmov!

Potem je prišel zvočni film in zmagoslavno zavzel svoje mesto na Japonskem, ki se tako nagiba k moderniziranju. Iz zvočnega filma pa je bilo že težje izrezati prizore s poljubi. Zato so se morali policija in čuvarji morale na Japonskem, hočeš nočeš, sprijazniti z zvočnim filmom, in Japonci so zdaj naenkrat ne samo videli, ampak tudi slišali — poljub.

In kaj se je zgodilo? Vsi ljudje so po svoji naravi tako ustvarjeni, da radi posnemajo vse, kar je novo. Tako tudi Japonci! Začeli so posnemati poljub belih ljudi.

Japonski listi pišejo, da je moda poljuba na Japonskem prešla v pravo epidemijo. Gejše so se razdelile na dva tabora. Kot predstavnice bontona in družabnega okusa so starejše gejše proti poljubu, a mlade so kar navdušene zanj. In tako se zdaj dva velikanska tabora gejš na Japonskem borita zaradi — poljuba.

Moderna Japonka: gospodična Hiji Kouke, dvajsetletna operna pevka, zvezda Metropolitana v New Yorku.

Leva slika:

Nova generacija: mlade Japonke v popolnoma evropskem kopalnem kostumu. Ta sport hitro osvaja ženski svet nove Japonske.

Greta Garbo? V novem filmu?

Takole izpremenjena? V kakšni vlogi? To so vprašanja, ki osupli gledalki šinejo skoz možgane. In še vedno dvomimo. Pa je vendarle res: Greta Garbo, ena izmed onih redkih filmskih zvezd, ki znajo umetnosti na ljubo žrtvovati tudi svojo lepoto, tako rekoč svojo filmsko osebnost, je prevzela glavno vlogo v novem vohunskem filmu Mata Hari. In tako spet spoznamo, da Greti Garbo ni dovolj niti nemi film, da ji ne izpolni hrepenenj niti obsežnejši zvočni film, temveč da gredo njene težnje za obrazujočim izražanjem še vse višje in vse globlje.

Milica Stupanova:

Socialna samovzgoja

Danes je že povsod prodrlo naziranje, da je treba otroka tudi socialno vzgojiti, da mu je treba privzgojiti vsaj ono mero socialnega čuta, ki jo bo nujno potreboval v življenju, in da pritiče ta naloga v enaki meri domu in šoli. Zato se je tudi naloga šole v naj-novejšem času močno povečala oziroma preokrenila v drugo smer. Dočim se je v prejšnjem času smatrala šola samo za ustanovo, ki mora vcepiti deci kolikor mogoče obširno in vsestransko znanje na vseh področjih, se zahteva danes od šole še veliko več. Od nove šole se zahteva, da vzgoji samostojne ljudi, ki si bodo znali sami razširjati svoje znanje. Dalje pa se zahteva od šole tudi, da privede otroke do zavesti socialne skupnosti, da vzgoji iz njih socialno čuteče ljudi, ki bodo imeli smisel tudi za svojega sočloveka in ne bodo mislili vedno samo nase.

Pri tej nalogi bi pa moral pomagati šoli v izdatni meri tudi dom. Šola in dom bi morala privedi z združenimi močmi otroka do spoznanja, da je samo član velike človeške družbe, da odkazuje ta skupnost slehernemu posamezniku pravice, a mu nalaga tudi obveznosti. Že domača hiša bi morala dovesti otroka do spoznanja, da se odigrava življenje v človeški družbi v okviru določenih pravil, katerim se je treba podrežati brez ugovora, da ni nepotrebnega trenja med ljudmi. Tisti, ki se nečejo podrediti skupnosti, navadno podležejo v življenjski borbi, življenje samo jih pritisne ob tla.

Vsi, ki so podlegli v borbi z življenjem, ki so klavrno obnemogli in propadli na svojem potu, imajo eno skupno potezo: oni niso bili pripravljeni za sožitje, za sodelovanje z drugimi ljudmi. Vzrok te nepripravljenosti za življenje pa tiči v pomanjkanju socialnega čuta, v pomanjkljivi socialni vzgoji. Da je prava socialna vzgoja izredne važnosti, tega se zavemo šele tedaj, če pomislimo, da izvirajo vsi pogreški in prestopki, vse razvade in slabosti ter vsi zločini posameznika samo iz pomanjkljive socialne vzgoje, ki ni znala vzbuditi v človeku čuta odgovornosti za lastna dejanja, razviti v njem smisla za tisto, kar je v človeški družbi dovoljeno. Ako je posameznik, bodisi otrok ali odrasel človek, len, ako se odteguje delu v šoli, doma in v poklicu, kjer le mogoče, ali pa če ga ne vrši nikoli z veseljem, je to samo posledica premalo razvite socialne zavesti, dokaz, da se on ne zaveda važnosti in pomena dela v človeški družbi, da hoče živeti ob delovnih uspehih drugih, misleč, da se od njega ne sme in ne more nič zahtevati. Ako je otrok v šoli vedno nepazljiv, ako vedno samo klepeče in moti ves razred, nam kaže to njegovo socialno nezrelost, nam priča, da otrok ne razumeva pravilno svojega stališča v razredu, ki je že enotna, dasi majhna socialna skupnost. Kdor krade, ima pač nezadostno socialno zavest in ne razume, da ne sme svojega sočloveka samovoljno prikrajšati za njegovo lastnino, da ne sme storiti nič takega, česar naj bi tudi njemu samemu drugi ne storili. Kdor ubije dru-

gega človeka, stori to samo, ker ni v njegovi duševnosti socialnega čuta za drugega, za svetost in nedotakljivost človeškega življenja. Žena, ki se vdaja prostituciji, dokazuje s tem, da ima pomanjkljivo razvito socialno zavest, da se ne more vživeti v nobenega drugega človeka. Ljudje, ki se vdajajo kaki strasti, n. pr. pijanci, morfinisti itd., se zatekajo k omamnilom le, ker ne čutijo v sebi dovolj moči, da bi se lotili uspešno življenjskih nalog. Ker jim manjka trdne podlage za uspešno tekmo z drugimi, se v svojih strasteh le izogibljuje težjih življenjskih nalog.

Vsi ti, ki so podlegli v življenjski borbi, dokazujejo pomanjkljivo pripravo na sožitje in sodelovanje z drugimi, kar se jim pa prej mogoče nikoli ni poznalo. Šele ko so bili v nevarnosti, ko jim je življenje zastavilo težje naloge, se je izkazala njih življenjska nezmožnost. Le tako si lahko razlagamo dejstvo, da se razvijejo tudi iz navidezno popolnoma uravnovešenih in pridnih otrok zločinci, da si vzamejo življenje taki, ki niso nikoli mislili na samomor, da propadejo kot pijanci včasih tudi taki, ki so bili vzor treznosti.

Socialni čut je pa tudi drugače v tesni zvezi z razvojem človeka. Tisti, ki imajo privzgojeno dovoljno mero socialnega čuta, vidijo in slišijo bolje ko drugi, ker se bolj zanimajo za svojo okolico, imajo boljši spomin in tudi več razuma ko drugi, ker jih usposobi socialni čut, da si vsled večjega zanimanja tudi vse natančneje zapomnijo ko drugi. Razum se razvija bolje le pri takem človeku, ki ima čimveč stikov s človeško družbo, da lahko pojmuje in sklepa tako, kakor pojmujejo in sklepajo drugi. Le socialni čut omogoča razvoj vseh duševnih zmožnosti. Že gledanje in opazovanje, ki je podlaga vsega duševnega razvoja, je socialno opravilo, ker nas združuje kot duševna vez s sočlovekom. Zato se zahrbtni, zlobni in umobolni ljudje ogibajo pogledati drugemu v oči, ker jih pač sočlovek ne zanima, ker nečejo duševne zveze z njim.

Prav tako je tudi govor duševna zveza s sočlovekom, torej socialno opravilo. Z govorom se obračam na posluš drugega, trkam na vrata njegove duševnosti, in ta me bo poslušal tem rajši in tudi tem bolje razumel, čim bolj se zame zanima. Govor se razvija vzporedno s socialnim čutom, zato je zanimivo, da nahajamo pri ljudeh, ki imajo pomanjkljivo razvito socialno zanimanje, ki kažejo strah pred družabnostjo itd., vedno tudi kakšno govorno hibo, n. pr. jecljanje. Jecljanje ni nikoli organska napaka, kar se razvidi že iz tega, ker govore jecljavci sami s seboj vedno popolnoma gladko in pravilno in jecljajo samo tedaj, kadar govore z drugo osebo. Jecljavci odklanjajo v svoji duševnosti zvezo z drugimi, zato se obotavljajo pri govorjenju, zato jecljajo.

V šoli, v družbi, v poklicu, v ljubezni, povsod se bolje odrežejo tisti, ki imajo več socialnega čuta ko drugi, vse težave na življenjskem potu premagajo laže in slehernega dela se lotijo z neprimerno večjo spretnostjo. Ker čutijo drugi takoj topli dih njih socialnosti, si znajo taki ljudje že v mladih letih pridobivati ljubezen drugih, imajo več prijateljev in dobrih znancev ko drugi in so vedno priljubljeni soigralci in sodelavci v človeški družbi. Vsi tisti pa, ki imajo pomanjkljivo razvit socialni čut, se ne bodo odlikovali v življenju nikoli v ugodnem smislu, tudi če jih bo srečno naključje postavilo kdaj v ospredje, si ne bodo mogli tega položaja nikoli dolgo obdržati. Nikjer ne bodo priljubljeni, v vseh življenjskih vprašanjih bodo odpovedali prav zato, ker jim manjka socialni čut in slehrno zanimanje za svoje soljudi.

(Konec prihodnjič.)

Milica Stupanova:

Slovinci onstran meja

Kadar se v slovenski javnosti dela za mir, se čuje največkrat ugovor, da smo prav mi Slovenci najmanj dolžni in upravičeni, da oznanjujemo mir, ko se je vendar svetovna vojna končala za nas Slovence s tolikimi krivicami, ki jih je treba popraviti, da se moramo nasprotno z vsemi močmi boriti za to, da se te krivice kdaj popravijo.

Saj je tudi resnica, da si je prisvojila Italija vso jugozapadno tretjino Slovenije, da nam je vzela daleč preko 400.000, že blizu 500.000 Slovencev, ki jih loči od slovenskih bratov v Jugoslaviji sedaj samo meja, da se vsem tem Slovincem godi pod italijanskim gospodstvom tako, da je že ves svet postal pozoren na to nenako borbo med zavedno, odločno in odporno slovensko manjšino in veliko in mogočno italijansko državo.

Res je dalje, da je tudi slovenski Korotan tam zadaj za Peco, Savinjskimi planinami in Karavankami razen Mežiške doline sedaj ves pod Avstrijo, da je ostala v avstrijskih rokah zibel slovenstva, tista zemlja, kjer je naš rod najprej začel živeti svoje lastno svobodno življenje, kjer je imel prvo samostojno državo pod domačimi knezi. Pripadla je Avstriji vsled nesrečnih okoliščin, nad 100.000 koroških Slovencev je ostalo tedaj tujcu in v zibeli slovenstva je danes slovenski jezik zatiran in zaničevan.

Toda kljub vsemu temu oziroma prav zato je treba, da oznanjujemo mir, tudi če vedno mislimo na brate onstran meja. Čisto zmotna je misel, da bi se mogle duševne dobrine, kakor pravičnost, svoboda, mir in sreča, priboriti in braniti za trajno s silo. Kakor narodnim manjšinam vobče bo lahko prinesla tudi Slovincem onstran meja odrešenje v tej ali oni obliki samo splošna razorožitev, ki bo najpravičnejše odločila usodo narodov. Ko bo izginila vojna z vsemi svojimi grozotami in jo bo nadomestil pravični sporazum med narodi, bo tudi za vselej odklenkalo krivičnemu in nasilnemu raznarodovanju. Takrat se bodo tudi meje lahko prestavljale miroljubno in sporazumno, neglede na to, da takrat, v dobi mirnega sožitja narodov, državne meje ne bodo nobene ovire za gospodarsko, pa tudi ne za kulturno in narodno skupnost narodov.

(Nadaljevanje.)

Še o pozdravljanju

Na kmetih je lepa navada, da se dva znanca, ki se srečata, čisto na kratko kaj pomenita. Kar med srečanjem samim opravita, ne da bi se kaj ustavila. «Dežja ni, dežja, kaj?» pravi kmet, ki sredi svojega premišljevanja o suši sreča znanca. Ta pa pripomni: «Eh, očka, nobena reč ne segnije gori!» Pa nadaljujeta vsak svojo pot. Žene se pomenijo zopet po svoje, dekleta bolj od leve plati, fantje pa kakšno smešno reko in malo po-

zabavljajo. Jako lep je ta način pozdravljanja. Da bi se le še kaj dolgo ohranil!

Na Dolenjskem sem opazila zopet drug lep običaj. Tam si ljudje ne voščijo «dober dan» kakor drugod. Ampak žele drug drugemu to, kar je trenutno vsem najbolj potrebno. Ženica je na njivi prekljala fižol, pa je prišel mimo vaški učitelj. «Veliko sreče!» je pozdravil, mamica pa je odgovorila: «Bog daj!» V tisti okolici sem tudi slišala pozdrav «Bog daj solnce!» ali pa «Bog daj dež.» Star očanec pa je nekomu odzdravil za sedaj prav značilno: «Da bi le davki tako ne tiščali.»

V pozdravu izrazijo ljudje svojo vsakdanjo skrb in jo sporoče svojemu bližnjemu, da si vsaj nekoliko olajšajo srce. Ena sama tolažilna beseda včasih tako dobro de.

Na ta način pa se na kmetih večkrat zvedo tudi lokalne novice. Vendar velja ta navada samo za kmete same med seboj. Meščana pozdravijo naši seljaki sicer prijazno in naprej, toda nikdar ne tako iskreno kakor svojega sovrstnika. Kar nekam se hočejo sramovati, pa izustijo pri tem izumetničeno frazo, ki se ji na prvi pogled vidi, da je prisiljena.

Skrbno zasledovanje lepih domačih običajev ni prav nič proti lepemu vedenju. Vsaka žena in vsako dekle naj te običaje čuva in razširja tudi med druge, ki so jih že pozabili. Vsak kraj ima svojo značilnost. In po mojem spada tudi to k lepemu vedenju, da se tujcu, ki ga povsod zanimajo domači običaji, ti običaji pokažejo v vsej izvirnosti.

Kaj pa poljubi?

Tole velja bolj za mestne žene in dekleta. Zgodi se namreč, da včasih ta ali oni gospod kar iznenada ob slovesu poljubi roko.

Ta navada je prišla k nam od drugih narodov, kjer običajno med boljšimi ljudmi poljubujejo pri pozdravljanju roke. Ne samo gospodje ženam, marveč tudi mlajša dekleta starejšim gospem.

Zaradi te stvari pravijo pravila o lepem vedenju, da sme moški poljubiti ženski roko vselej, kadar jo sreča v zaprtem prostoru, na primer doma, pri posetih itd. Izvzeti so zaprti vozovi ali vagoni. Roke poljubujejo moški samo gospem in sploh starejšim ženam. Napačno je, če kdo poljubi roko mlademu dekletu, razen če ju ne družijo tesnejša srčna vez.

Žena, ki poda (seveda, ako hoče) vedno prva roko, jo pusti mirno v gospodovi roki. On pa se deloma sklone, deloma pa dvigne njeno roko in jo pritisne s hrbtom na zaprte ustne. Takšen poljub se ne sme slišati. Jako smešno je videti, če takle nedolžni poljub na roko ženo izbega in jo spravi v zadrego. Zato se vedno brzdajte v takih trenutkih. Če pa iz tega ali onega vzroka nočete, da bi vam gospod poljubil roko, mu to izrazite z rahlim uporom, kadar hoče dvigniti vašo roko k ustom. Ako moški brutalno premaga ta upor in vendar poljubi, je to znak, da se ga je prijelo prav malo olike. Takemu človeku se vbodoče sploh ne seže več v roko. Seveda pa tudi ni čisto prav, če žena, ki je sicer dovoljevala poljub na roko, nenadoma kakemu gospodu tega ne pusti več. Ako mu zadeve ne pojasni, ker je on sedaj negotov in v dvomih, bo morala dolgo čakati, da jo bo zopet poljubil.

Pri naših južnih bratih in sestrah je v navadi, da se ob slovesu poljubijo drug drugega na lica. Ko je nekoč blagopokojni kralj Peter posetil neko selo, je stopil do njega sivolas očanec, ga objel in poljubil: «Zdravo, naš kralj!» Kralj mu je poljub vrnil in se počutil v njegovi družbi prav prijetno. Razgovarjal se je z njim dolgo časa.

Vsi ostali poljubi pa imajo po navadi druge vzroke in so dostojni le med najintimnejšimi ljudmi.

Gospodinja

daje

srečo

Mnogo se piše in govori o dobri gospodinj. Besede padajo, a zrn je malo. Zakaj? Pač zato, ker se prav tisti, ki poudarjajo pomen dobre gospodinj, premalo poglobljajo v njeno življenje.

Ni dovolj, če pišemo o življenju dobrih, krepostnih in vzornih gospodinj. V sebi moramo izkušati preživeti vse tisto, kar so one pretrpele in prestale, da so se izpopolnile, ne preživeti telesno, temveč z duševnim čuvstvom v svoji notranjosti, da samo nekoliko prodremo v tisto skrivnost, polno bridkosti, spoznanja in razočaranja, pa tudi ljubezni in lepote, kakršno pozna samo dobra gospodinja in mati, ki v sebi mnogo skriva in preživlja s svojo požrtvovalnostjo. Iz tega črpa svojo čudovito skrivnost potrpežljivosti in samozatajevanja.

Pravijo, da je vsaka družina majhen svet zase. Res je! Gospodinja je v tem svetu edinstvena, saj je nositeljica njegovega življenja. Ona ve, kako mora udarjati srce družine, saj ustvarja krvni obtok tega srca. Srečna je, če vidi, da se kri pravilno pretaka po žilah. Žalostno je, če spozna, da se srce ustavlja, kajti ona čuti drugače kakor drugi člani družine. Z vsakim utripom čuti in ve, da se srce ne sme ustaviti, sicer se ustavi krožni tok njene lastne krvi.

Gospodinja ljubi red. Toda to ni red, ki se vrši mehanično po nekem predpisu. Ta red je nekaj drugega, nekaj vzvišenejšega. Ta red je red, ki ga ustvarja njena ljubezen in njena volja. To je njen lastni red, ko se žrtvuje sama za vse plemenito in dobro, ko poizkuša sama, da bi se vse stvari uredile, se spojile v neko celoto in bi družina zaživela življenje po tistem, kar je gospodinja samo zasnovala v svoji notranjosti.

Kar ona čuvstuje, kar ona preživlja v sebi, mora izraziti! S svojim delom mora pokazati tisto, kar je v nji najgloblje, s svojo potrpežljivostjo tisto, kar je v nji najbolj resnično, porojeno iz njenega trpljenja in samozatajevanja v življenju, a s svojo skromnostjo, kaj zna roditi v duši ljubezen, ki se samo žrtvuje, ljubezen do moža, otrok in družine, kateri mora biti gospodinja ne samo vladarica, temveč tudi mati! Gospodinja mora vladati s svojo ljubeznijo. In ta ljubezen je požrtvovanje.

Marsikdo je srečen, da ima košček kruha. Drugi, razkošnejši, so trenutno srečni, če morejo ugoditi svojim željam, če si morejo privoščiti to ali ono!

Sreča gospodinj je drugačna. Gospodinja mora srečo dajati! Ona sama mora biti sreča svojih

podložnih. To je najtežje in najlepše. Ona mora biti žrtev! Vsi njeni podložni si morajo misliti, da jim da samo toliko, kolikor so zaslužili. Ti pač ne morejo seči tako globoko in upoštevati njene skrbi, njenega trpljenja, postrežbe, če so bolni, in njene ljubezni do vseh. In to je samopožrtvovalnost, ki je sreča dobre gospodinj.

Gospodinja je vrec družine, iz katerega morajo piti vsi, ki so trudni, žalostni, bolni in pomoči potrebni. Vsem rada pomaga, vse tolaži, za vse skrbi, za vse se žrtvuje.

Zakaj?

Zato, ker je dobra gospodinja, ker je mati vseh, ki so v njeni oskrbi, ker za vse čuti, ker pozablja sama sebe in se zaveda težke odgovornosti pred svojo vestjo.

Kjer vlada taka gospodinja, ni treba posebej poudarjati reda, snaznosti, vestnosti, marljivosti in natančnosti, poštenja in zvestobe, kajti vse to je v nji in z njo, brez tega ni njene popolnosti, ne vzvišenosti njenega poklica, ki jo tako dviga in poveljuje.

Prava gospodinja ima vedno pred seboj svoj smoter — izpopolnjevanje. Če se zaživi vanj, ne bo kolebala, ne bo dvomila nad svojimi uspehi, ne bo tarnala, tavalala in cincala pa prišla zdaj za eno delo, zdaj za drugo in ga pustila nedodelanega.

Prava gospodinja drži v rokah nit, ki se navija na klobčič. Vsi člani družine korakajo po poti, po kateri kaže nit, ki je nihče ne vidi, vsi slušajo gospodinj. Tega se niti ne zavedajo, kajti njen ukaz je le skromna želja za izpopolnitvijo, ki naj pomore k splošni sreči družinskega življenja.

Vsaka prava gospodinja je delavna. Delo ni nekaj prisiljenega ali težkega. Pravo delo je veselo, polno zadoščenja in tihe zadovoljnosti. Ko je končano, ga gledamo kakor nekaj našega, nekaj, na kar smo ponosni, ker je sad našega truda.

Gospodinja mora skrbeti, da je delo pravilno razdeljeno, da so pravilno zaposleni vsi uslužbenci, da nekateri ne postopajo in se drugi ne mučijo s pretiranim delom. Zato pa mora gospodinja poznati zmognosti svojih uslužbencev in tudi vsako delo. Skrbna gospodinja se zna in mora zaživeti v delo vsakega posameznega in vseh skupaj. Tudi sama mora delati. Ona je duša dela pri hiši, vse se godi pod njenim vodstvom. Gospodinja se ne boji dela. Dobro ve, da je včasih res naporno, da jo čakajo skrbi in težave, da so posli večkrat zanikarni, ker jih je omehkužilo življenje današnjih dni. Ona pa ne klone. Pogumna

ostane in dela dalje. Z zgledom kaže, kako se pač mora delati, z delom izkuša vse uravnati in popraviti. Ne zmerja poslov in se ne norčuje iz njih. Njeno delo je tisto, kar jih živo zbada v oči in jim vzbuja vest, da se zasramujejo svoje mlačne brezdelnosti in malomarnosti.

Vsako dekle, ki se namerava poročiti, naj izkuša dojeti, kako težek in odgovoren, a tudi vzvišen je poklic dobre gospodinje. To ni poklic za igračkanje in kratkočasje! Ne! Že preprost človek je ustvaril pregovor, da podpira gospodinja tri ogle pri hiši. In res jih podpira. Brez nje se mora zrušiti stavba družinske sreče, družinske blaginje in sploh družinskega življenja.

Življenje ni zabava in smeh! Življenje je delo. V delu je čudovit lek, opojno zdravilo, ki pomaga človeku preko razočaranja in boleti, ki dviga dušo, da zasanja nove smotre, da išče novih potov k popolnosti in se ne boji usode, ki je včasih zelo neusmiljena.

Kdor se v delu utrdi, je vreden življenja. Počitek po delu je šele pravi počitek, ki nam nudi resnično zadoščenje za naš trud.

In človek, ki dela, počiva vse drugače kakor lenuh. Njegovo telo je trudno in potrebno pokoja. Zato zaspi globoko in zdravo spanje. Lenuh pa tudi leno spi. Od večnega počivanja živi, zato ne pozna pravega, zdravega počitka. S svojo lenobo si krade pokoj, ki je zdravju tako koristen.

V delu je tudi krepost. Kdo najlaže greši? Brezdelnik, človek, ki ne pozna resnega in stvarnega dela, ki zasmehuje vse delavne ljudi in smatra delo za nekaj poniževalnega in živalskega.

Vendarle je poniževalna samo lenoba. Lenoba je mati pregreh! V nji se zarede ličinke vsega slabega, kar razjeda človeško družbo.

Dobro, da je veliko bogatih ljudi, ki so delavni in pridni. Žal pa, da je med njimi tudi dosti lenuhov. In ti okužujejo z lenobo človeško družbo. Ti brezdelniki samo premišlujejo, kako bi uživali, kako bi se kratkočasili in ubijali svoj čas. In taki ljudje sipljejo denar za razkošje, za meseno mehkuznost in za neumnost.

Dekle, ki se poroči zato, da bi dobro živela in se zabavala, naj ostane rajša sama, kajti onesrečila bo svojega moža in sama razočarana spoznala, da ni za zakon.

Zabava je le tedaj upravičena, če se ji posvetimo za oddih, če poizkušamo po težkem delu pozabiti težave in borbe vsakdanjega življenja samo zato, da se kesneje spet z novimi, podvojenimi močmi vržemo na delo in ga opravljamo še z večjim veseljem.

* * *

Gospodinja skrbi neprestano za red in snago. Ona ne pozna razlike med dnevi, ko jo kdo obišče, in drugimi navadnimi dnevi. Njeno stanovanje je vedno enako snažno, prezračeno in očiščeno. In koliko je vredna snaga kmetijskih gospodinj. Ko stopi človek v selsko hišo in ga pozdravi snažna soba, bela javorova miza in prijazni obraz hišne vladarice, se mu mora zasmejati srce. Vse je tako svetlo, tako jasno, tako lepo in tudi domače in prikupljivo. Snaga je največ naredila. Ko bi vse stalo tako, kakor stoji, a bi bilo neočiščeno, okna zastrta z umazano cunjjo in zrak zatohel, bi se vsak s studom obrnil iz sobe in komaj čakal, da bi odšel.

Snaga je zdrava. Kako je vsak vesel, če sedi v preprosti hiši za mizo in uživa domačo jed, ki je okusno pripravljena in v čisti posodi prinesena na mizo. Kakšen tek ima človek, kako mu vse diši.

Vsakdo, tudi največji siromak, je lahko snažen, kajti voda je pri nas zastoj.

Kdor je snažen, bo pazil tudi na svojo obleko in perilo, da ga kolikor mogoče malo zamaže. Človek, ki je sam rad umazan, ne pazi nikjer na snago. Če se tudi snažno obleče, bo obleko kmalu zamazal.

Prav tako je z gospodinjo. Vsaka prava gospodinja je snažna in pazi tudi na snago pri drugih. Umazani ljudje so običajno leni, ker se jim niti sebe ne ljubi očistiti.

(Nadaljevanje.)

Predstavljanje

Kadar dobite od tvrdke povabilo, da se osebno predstavite, pomeni to že jako mnogo. To se pravi, če vzamemo kakor v sportu ali telovadbi, da ste izbirno tekmo dobro prestali in da ste pripuščeni h glavnemu tekmovanju, ki odloča o končnem uspehu.

Zato se velja za osebno predstavljanje še posebej pripraviti. Misliti je treba na to, da se boste morali kosati z dekleti, ki so morda bolj sposobne ali bolj pripravljene od vas. Računati morate dalje tudi s tem, da bo morda katera izmed njih bolj prikupna in bo s svojo negovanostjo, lepim nastopom, vljudnostjo in dobrim vtiskom zunanosti imela več upanja na uspeh od vas.

Ker imate priprave zaradi ponudbe same in oglaševanja že za seboj, pridejo sedaj na vrsto druge, važnejše zadeve. Naučiti se morate kar na pamet vse svoje podatke, da vas nobeno vprašanje ne bo moglo presenetiti. Najbolje bo, ako si napišete na list papirja vsa mogoča vprašanja, ki vam jih bo morda stavil bodoči šef. Potem pa na vsa ta vprašanja odgovarjajte v kratkih in jedrnatih stavkih. Naučite se povedati vsako stvar tako kratko kakor mogoče, vendar pa zaradi tega vaši odgovori ne smejo biti nič manj jasni. Ako imate prijateljico ali sorodnico, jo prosite, naj vam ona stavlja posamezna vprašanja kar pomešano, vi pa odgovarjajte. Prav kakor v šoli. Saj se pripravljate za izkušnjo, ki je včasih važnejša od vsake mature. Če ste se za ponudbo in oglaševanje dovolj pripravili, potem vas tale zadnja priprava odgovorov na vsa mogoča vprašanja ne bo stala dosti časa.

Kadar in kjer je le mogoče, si izkušajte pridobiti informacij o tvrdki, še preden se greste predstaviti. Dobro je, da veste, kako se piše uradnik ali ravnatelj sam, kateremu se morate predstaviti. Če imate znanca ali prijatelja pri tvrdki se dajte poučiti, kaj temu človeku ugaja in kaj ne. Zlasti ga prosite, naj vam pove, če šef kaj posebno sovraži, da si že takoj izpočetka ne podpišete «smrtne obsodbe». So ljudje, ki jim ta ali ona fraza ni všeč, drugim zopet ne ugaja ta ali oni način priklanjanja in podobno. Dobro je tudi, da si v duhu kolikor mogoče močno predstavljate človeka, pred katerim boste stali v odločilnem trenutku. Na ta način se ga boste že naprej nekoliko privadili, tembolj še, če ga boste prej kdaj videli ali celo govorili z njim.

(Dalje prihodnjič.)

Razdelitev nagrad

V prvi letošnji številki naše revije *Žena in dom* je bilo razpisanih 45 glavnih in 15.000 tolažilnih nagrad za odgovore na oprašanje:

Kaj je meni „Žena in dom“?

G. Jožefa Dakskobler, služkinja pri rodbini g. dr. Hebeina v Ljubljani, Slomškova ulica šte. 7.

Glavno nagrado so prisodile naročnice odgovoru šte. 24, ki ga je poslala Jožefa Dakskoblerjeva, služkinja pri rodbini dr. Hebeinovi v Ljubljani, Slomškova ulica šte. 7. Nagrajenka je rodona iz Nemškega Rata pod Črno prstjo v tolminskih hribih. Dekle je iz revne družine, prepuščena sama sebi. V zgodnji mladosti je odšla od doma za kruhom. Rodbine, pri katerih je do sedaj služila, so bile z dekletom zadovoljne, saj zna poleg domačih del tudi še marsikaj drugega, kar se je naučila iz naših knjig in našega lista. Poklonjena spalnica bo nagrajenki dvojno dobrodošla, saj si je s svojimi 21 leti že prisvajala svojega 24letnega ženina in ji bo v kratkem omogočeno ustvariti si svoje lastno gnezdo. Jožefa Dakskoblerjeva je naravno inteligentna blondinka in ima mnogo živoga smisla za dopolnjevanje svoje izobrazbe. Ne veseli je le kuhinja in samostojen dom, želi tudi poglobiti svoje jezikovno znanje in hrepeni dohiteti časovne potrebe današnje žene. Veseli nas odločitev naših naročnic, da so osameli Primorki, kateri naša revija nadomestuje njene starše in svetovalce, pomagale do zgraditve lastne domačije. Naš namen, poseči v najširše plasti naroda, pomagati v težkih časih vsem, ki

streme navzgor, je tedaj popolnoma dosežen. Želimo, da bi bila Jožefa Dakskoblerjevi naša nagrada v blagoslov!

Nagrade so se prisodile takole:

Darilo konzorcija *«ŽENE IN DOMA»*, moderna spalnica za dve osebi v vrednosti Din 18.000,—, ki jo je izdelala tvrdka ANTON ZALOKAR iz Št. Vida pri Ljubljani, z brušenim ogledalom in steklom, ki ga je darovala tvrdka KRISTAL, d. d., Maribor, in z blazinicama, kateri je darovala tvrdka K. SIRTAR, Ljubljana, Wolfova ulica 12, dobi številka 24, g. Jožefa Dakskoblerjeva, Ljubljana, Slomškova ulica šte. 7, s 1141 glasovi.

Darilo uredništva *«ŽENE IN DOMA»*, tridnevna avtomobilska vožnja v spremstvu urednice iz kraja, kjer stanuje obdarovanka, v Benetke in nazaj, dobi številka 5, g. Rezi Magajna, postaja Štore pri Celju, s 1127 glasovi.

Darilo tvrdke *«AGFA-FOTO»* v Berlinu, 1 Agfa Standard-kamera v vrednosti Din 950,—, dobi številka 3, g. Berta Faganeli, Maribor, Ruška cesta 27, s 619 glasovi.

Darilo tvrdke JUGOMERKATOR, lastnik ALOJZIJ PINTAR, Ljubljana-Beograd, 1 jedilni in kavni servis, ob-

stojč iz 47 kosov za 6 oseb v vrednosti Din 850,—, dobi številka 45, g. Vera Sušnikova, Ljubljana, Jenkova ulica 5, s 443 glasovi.

Mlada služkinja iz tolminskih hribov sem. Tujka med tujci. Nikogar nimam, ki bi me očetovsko poučil, materinsko posvaril, zato vselej komaj pričakam novo številko *«Žene in doma»*, ki mi nadomešča očeta in mater, brata in sestro. Poučuje me, zabava, nudi mojemu razumu in srcu tečne hrane. Zato ljubim list kot plemenito in najzvestejšo prijateljico.

Zavesa za eno okno, delo DRŽAVNEGA OSREDNJEGA ZAVODA ZA ŽENSKI DOMAČI OBRT, Ljubljana, Turjaški trg 4/I, v vrednosti Din 780,—, dobi številka 6, g. Monika Hribarjeva, Beograd, Kralja Milutina 7/III, s 396 glasovi.

Darilo g. MIRE ZOROVE, Ljubljana, Rožna dolina III/32, kompletna stora za eno okno v vrednosti Din 750,—, dobi številka 11, g. Helena Menaše, Št. Lambert, p. Sava pri Litiji, s 383 glasovi.

Darilo TISKOVNE ZADRUGE, Ljubljana, Šelenburgova ulica, knjižna nagrada v vrednosti Din 514,—, dobi številka 13, g. Orel Avgust, Maribor, Glavna carinarnica, s 364 glasovi.

Darilo tvrdke TEA-IMPORT, d. z o. z., Ljubljana, Večna pot 15, 1 doza Buddhačaja v vrednosti Din 500,—, dobi številka 43, g. Valči Vrisk, Boljeviči, Virpazar, Zetska banovina, s 352 glasovi.

Darilo MESTNE PLINARNE, Ljubljana, plinski štedilnik na dva plamena v vrednosti Din 495,—, dobi številka 25, g. Anica Reinerjeva, Ljubljana VII, Gosposvetska cesta 6, s 338 glasovi.

G. Rezi Magajna, Štore pri Celju.
Odgovor šte. 5. 1127 glasov.
Potovanje v Benetke.

G. Berta Paganelli, Maribor, Ruška cesta šte. 27.
Odgovor šte. 3. 619 glasov.
Agfa aparat.

G. Vera Sušnik, Ljubljana, Jenkova ulica šte. 5.
Odgovor šte. 45. 443 glasov.
Jedilni servis.

G. Monika Hribar, Beograd, Kralja Milutina 7/III.
Odgovor šte. 6. 396 glasov.
Zavesa za eno okno.

Darilo tvrdke «PROJA», d. z o. z., Ljubljana, Aškerčeva cesta 3, fine kavne mešanice v vrednosti Din 400,—, dobi številka 14, g. Minka Modič, Davča, p. Železniki, oddelek finančne kontrole, s 330 glasovi.

Darilo tvrdke I. GOREC, d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta, smuči, stremena z gumasto ploščo, palice, Tonkin in maža v vrednosti Din 400,—, dobi številka 22, g. Angela Košir, Jesenice, Gor., s 321 glasovi.

Darilo tvrdke REKORD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 8, 4 metre baržuna v vrednosti Din 400,—, dobi številka 28, g. Rozalija Šuligoj, Grosuplje, s 318 glasovi.

Darilo tvrdke B. PAUER, d. z o. z., Šiška, 2 kartona finih keksov in čajnega peciva za dva odgovora, vsak karton v vrednosti po Din 400,—, dobila številka 26, g. Bedenk Leopoldina, Kranj, Glavni trg 100, s 306 glasovi, in številka 40, Vardjan Mihaela, Črnomelj 95, s 271 glasovi.

Darilo tvrdke A. & E. SKABERNE, Ljubljana, Stari trg, linolej 2x150 cm v vrednosti Din 250,—, dobi številka 4, g. Ivana Ušeničnikova pri tvrdki Medižanki, Ljubljana, z 238 glasovi.

Darilo tvrdke STANE VIDMAR v Ljubljani, Pred škofijo, damski dežnik v vrednosti Din 200,—, dobi številka 20, g. Stupan Mira, Maribor, Cvetlična ulica 25, s 198 glasovi.

Darilo tvrdke ELEKTROINDUSTRIJA, d. d., Ljubljana, Gosposvetska cesta 13, prvovrsten likalnik s kompletno priključno garnituro za tok po izbiri v vrednosti Din 200,—, dobi številka 32, g. Lucij Pertot, Celje, Narodni dom, s 182 glasovi.

Darilo knjigovoznice DELNIŠKE TISKARNE, d. d., Ljubljana, Dalmatinova ulica 10, 5 albumov slik naših pokrajin za pet izbranih odgovorov, vsak album v vrednosti Din 200,—, dobe številke: 10, g. Franja Kavškova, Dragatuš pri Črnomlju, s 164 glasovi;

18, g. Angela Prager, Fieberbrunn, Tirol, Avstrija, s 158 glasovi;

42, g. Jelica Pesek, Beograd, Strahinčeva bana 23/III, s 139 glasovi;

7, g. Pitanić Genia, Murska Sobota, s 139 glasovi;

35, g. dr. Vladimir Kukman, Ljubljana, kr. banska uprava, s 133 glasovi.

Darila tvrdke A. PINTAR, Ljubljana, Gosposvetska cesta 14, steklenica penečega vina «Truškogorac», sladak, Bermet, Mirisavka v vrednosti Din 170,—, dobi številka 37, g. Vanda Deu, Trbovlje, s 127 glasovi.

Darilo tvrdke «ETA», d. z o. z., Kamnik, 8 zabojčkov različnih sadnih konzerv (marmelade, kumarice, gobice, brusnice, gorčice), vsak zabojček v vrednosti Din 150,—, za 8 odgovorov, dobe številke:

17, g. Angela Kosarjeva, Ljubljana, Sv. Petra cesta 78, s 119 glasovi;

21, g. Marušič Valburga, Adrijanci (Gor. Petrovci), s 118 glasovi;

39, g. Furlan Terezija, Jesenice (Gorenjsko), Pot na Golico 2, s 103 glasovi;

19, g. Draga Berne, Straža-Toplice pri Novem mestu, s 96 glasovi;

36, g. Korinškova Anica, Loke 402 (Trbovlje II), z 89 glasovi;

41, g. Marta Bušen Elsnik, Sv. Križ pri Mariboru, Zg. Sv. Kungota, z 81 glasovi;

27, g. Pavla Cuderman, Vrešč-Majdan, Drinska banovina, s 75 glasovi;

8, g. Minka Schönwetter, Ravne, Šoštanj, z 68 glasovi.

Darilo tvrdke MIROSLAVA LEITGEB, Ljubljana, Jurčičev trg, žametast tekač v vrednosti Din 150,—, dobi številka 29, g. Ana Friedl, Svetinje, pošta Ivanjkevci, s 66 glasovi.

Darilo tvrdke F. ZORN, d. z o. z., Ljubljana VII, Lepodvorska ulica 23, damski kovčeg v vrednosti Din 120,—, dobi številka 15, g. Mici Ulčar, Bled I, z 61 glasovi.

Darilo uprave «ŽENE IN DOMA», tri velike kasete «Elida» za tri odgovore, dobe številke:

12, g. Rangus Mila, Kranj, Rožna ulica 52, s 57 glasovi;

34, g. Lojk Mimica, Celje, Krekov trg 1, s 54 glasovi;

16, g. Minka Šorlijeva, Maribor, Vrstovškova ulica 4a/II, z 51 glasovi.

Darilo uprave «ŽENE IN DOMA», pet manjših kaset «Elida» za pet odgovorov dobe številke:

30, g. Sredenšek Pavla, Loke št. 80, Trbovlje I, s 47 glasovi;

31, g. Fini Petek, Slovenska Bistrica, z 38 glasovi;

9, g. Benedik Stana, Škale pri Velenju, s 35 glasovi;

2, g. Dragica Čemažar, Ljubljana, Poljanska cesta 15/8, z 32 glasovi;

33, g. Zavrtanik Jožica, Ptuj, z 28 glasovi.

Darilo drogerije GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ulica 4, štiri «Laven-del»-garniture za štiri odgovore, dobe številke:

44, Kolo jugoslovenskih sester, Mežica pri Prevaljah, s 27 glasovi;

23, g. Melanija Stambolija, Veliki Bečkerek, Masarykova ulica 1, s 26 glasovi;

1, g. Korpar-Budinec Joža, Osluševci pri Veliki Nedelji, z 18 glasovi;

38, g. Erjavce Tina, Glince XII, št. 16, p. Vič, s 17 glasovi.

★

Vse te nagrade so imenovanim na razpolago v upravi lista «Žena in dom» v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10. Prevzamejo se lahko osebno ali pa s pooblastilom.

Vsem nagrajenkam iskreno čestitamo. Tistim, ki so poslale svoje odgovore, pa prisrčna hvala za trud. Knjigo «Sreča je v tebi» smo priložili vsem, ki so izpolnile pogoje. Ako bi pa katera navzlic strogi kontroli knjige ne dobila, naj piše takoj upravi, da ji knjigo ponovno pošlje. Reklamacije pa more uprava upoštevati samo do 8. junija.

K odgovoru številka 5 pa tole pripombo: «Žena in dom» se more izboljšati in izpopolniti ter nuditi svojim naročnicam čimveč za malo denarja le tedaj, če bo število naročnic stalno naraščalo. Naročnice, ki so pazljivo prečitale odgovor številka 5, so lahko spoznale nesebičnost pošiljateljice tega odgovora. Iskrena hvala za to njeno dobro voljo! Brez dvoma je, da bi pohištvo, ko bi ostalo v upravi, pripomoglo do nekaj tisoč novih naročnic. Navzlic vsemu temu pa smo vendarle veseli in privoščimo opremo tej revni služkinji iz tolminskih hribov. Številne glasove, ki jih je dobil odgovor številka 5, je spremljala tiha želja marsikatero naročnice, da si s pridobivanjem novih naročnic pribori to lepo spalnico. Da pa bodo te marljive naročnice, ki nam pomagajo širiti list, za svoje navdušenje za list vsaj deloma odškodovane, razpišemo drugi mesec nove nagrade za pridobivanje novih naročnic.

Z a p o l e t j e

Popoldanska obleka iz svilenege satena, okrašena s plisiranimi volani. Zaponka na pasu je okrašena z biseri.

Pomladanska obleka iz vzorčaste svile. Ovratnik in plastron sta iz bele pralne svile.

Pomladanska obleka iz pikčastega volnenega voala, okrašena z ozkimi, zvončasto krojenimi volani.

Popoldanska obleka iz lahkega vzorčastega volnenega blaga. Ovratnik in zapestniki so iz belega platna, okrašeni z belim vezenjem. Zelo dekorativni so taki zapestniki iz belega pikeja, če so nekoliko poskrobljeni.

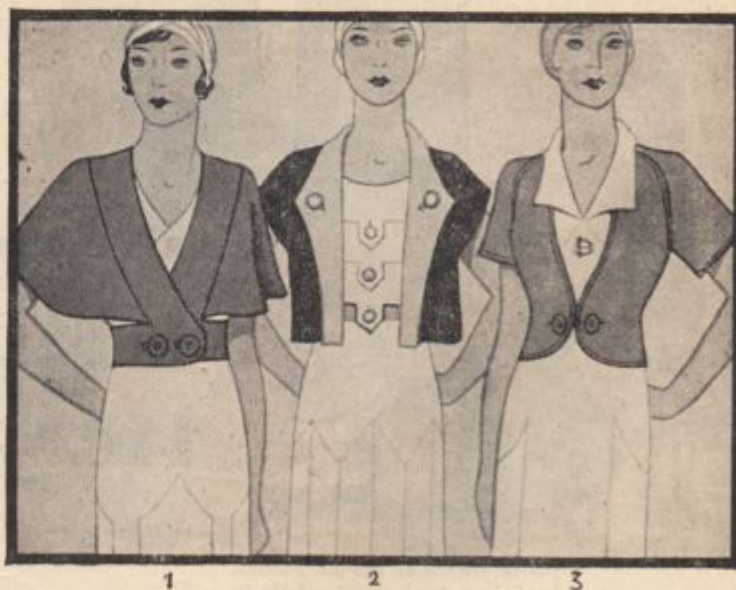
Promenadna obleka iz modrobelega volnenega blaga. Prednji del živetka je krojen tako, da ima videz telovnika. Ovratnik in vezanka sta iz svetle pralne svile.

Za vroče dni

Preprosta obleka iz meliranega angleškega blaga ali tvida. Krilo je gladko, le spodaj ima vstavljene gube. Ovratnik in zapestniki so iz belega pikeja.

Popoldanska obleka iz svilenega krepa ali krepdešina. Veliki plastron z ovratnikom in spodnji deli rokavov so iz svetlega krepčoržeta, pešlje pa iz enakega blaga kakor obleka.

Obleka za tenis, sešita iz svilenega platna. Pas je usnjen. Obleka za tenis, sešita iz bombažastega ripsa in okrašena z velikimi kovinastimi gumbi. Prepasana je z usnjenim pasom. Obleka iz pralne svile. Okrašena je z barvastim monogramom. Kratek kep iz lahkega volnenega blaga, kakršen se obleče čez obleko iz belega platna.

Bolero s kratkimi rokavi in širokimi reverji. Sešit je iz svilenega žameta ali volnene flanele in podložen z belo svilo.

Jopič v videzu smokinga z rokavi raglan.

S P A L N E

S R A J C E

Spalna srajca iz rožaste flanele, okrašena z velikim ovratnikom iz vzorčaste flanele.

Spalna srajca iz pralne svile, sedlo, ovratnik in zapestniki so okrašeni s polnim vezenjem.

Spalna srajca iz belega platna, okrašena z zankanimi zobčki in belim ažurjem.

Spalna srajca iz enobarvne flanele. Ovratnik je okrašen z vezenjem.

Za
Vaše
otroke

Preprosta domača obleka iz rožastega barhenta. Ovratnik v obliki šala, robovi obleke, rokavi in žep, vse je obrobljeno z velikimi zankanimi zobci.

Otroška pižama iz enobarvne flanele, obrobljena z belim pikejem. Bluza, ki se zapenja spredaj, je v pasu prišita na hlačke.

Pižama iz enobarvne flanele, obrobljena s temno treso. Lepa je taka pižama, če je sešita iz debelega svilenega ripsa.

Otroška obleka iz temnomodrega ripsa, okrašena z vzorčastimi nabori in široko gubo na prednjem delu.

Otroški predpasnik, sestavljen iz enobarvnega in vzorčastega blaga.

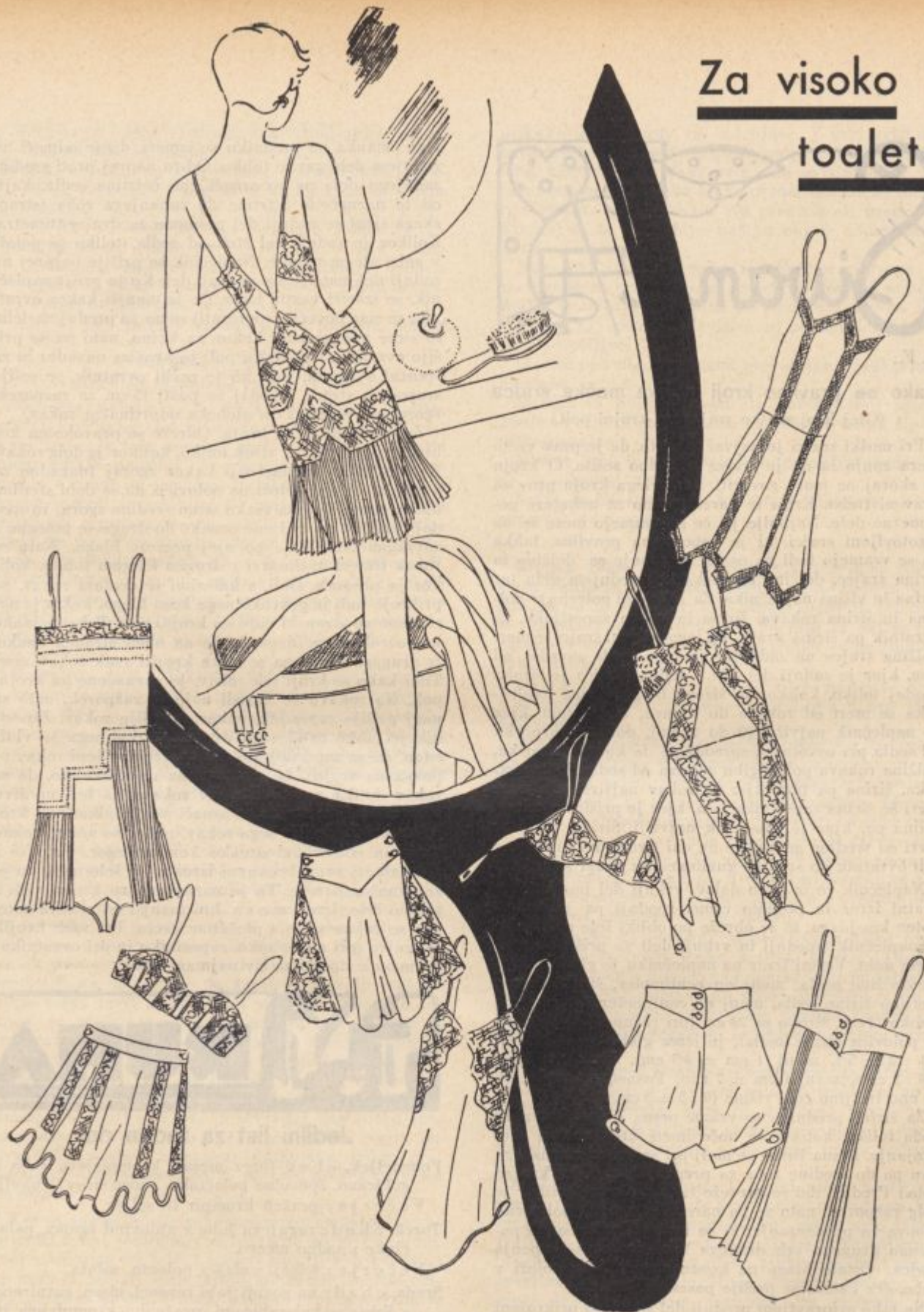
Predpasniček za pravo majhno gospodinjico, okrašen s čipkami in vezenjem.

Preprosti, pa vendar modernej vzorci za Vaše perilo

Belo ali barvasto perilo se kaj lepo okraši s preprostim luknjičastim ali polnim vezenjem. Robovi so ozko obzankani z belo ali barvasto prejico, lističi so pa različno izšiti, kakor je videti na sliki. Tudi svetle garniture za obleke, ovratnike in zapestnike so prav čedne posebnost iz batista, če so okrašene z luknjičastim vezenjem. Obroba, sestavljena iz obzankanih zobčkov in dveh vrst luknjic ali lističev, se pa lahko uporabi tudi za okrasitev namiznega prta ali prtičev za pod krožnike.

Za visoko toaleta

Krilna kombinacija iz belega krepdešina, okrašena s širokimi čipkami in vložki v barvi slonove kosti. Široki volan je drobno plisirán.

Krilna kombinacija s priležnim žvotkom in zoončasto razširjenim krilcem. Žvotek in krilce sta sešita v pasu. Kombinacija je okrašena s čipkastim vložkom.

Hlačna kombinacija iz svetlozelene pralne soile, okrašena z ažurjem, čipkami in plasiranimi vstavki.

Prsnik iz tila ali čipk z vstavki iz krepdešina v isti barvi kakor kombinacija ali spodnjice.

Zoončasto razširjene spodnjice iz svilenega trikotina, okrašene s čipkastimi vložki.

Spodnjice s širokim pasom, kakršne se lahko oblečejo namesto krilne kombinacije. Pri strani imajo vstavljene koničaste čipkaste vstavke. Zraven se nosi prsnik iz čipk z vložkom iz enakega blaga, kakor so spodnjice.

Kombinacija za pod večerno toaleta. Zada je globoko izrezana, spredaj pa okrašena s širokimi valansijskimi čipkami.

Spodnjice in srajca iz popelina. Srajca ima pri straneh položene gube, zgoraj pa ima namesto čipk širok pas iz enakobarvnega ali pa iz drugobarvnega blaga.

Krilna kombinacija iz krepdešina, bogato okrašena s širokim čipkastim vložkom.

M. F.:

Kako se pravilno kroji in šiva moška srajca (Glej kraj moške srajce na krojni poli.)

Pri moški srajci je najvažnejše to, da je prav vzeta mera zanjo in da je srajca pravilno sešita. O kroju se skoraj ne more govoriti, ker celega kroja prav za prav ni treba. Kroji se naredi samo za nekatere posamezne dele. Najbolje je, če se vzamejo mere že na izgotovljeni srajci, ki je popolnoma pravilna, lahko pa se vzamejo tudi na osebi. Potrebuje se: dolžina in širina srajce, dolžina razporka na prednjem delu ter širina in višina naplečnika. Za rokav se potrebuje dolžina in širina rokava, širina in višina zapestnika, za ovratnik pa širina vratu. Na izgotovljeni srajci se meri dolžina srajce na zadnjem delu po sredi navzdol, od tam, kjer je zadnji del vшит v sedlo. Srajca je široka spodaj toliko, kolikor je široko blago. Širina naplečnika se meri od rokava do rokava, višina tam, kjer je naplečnik najvišji (9 do 11 cm), dolžina razporka od sedla pri ovratniku spredaj pa do konca razporka, dolžina rokava po pregibu rokava od sedla do zapestnika, širina pa tam, kjer je rokav najširši. Dalje se meri še širina zapestnika tam, kjer je prišit na rokav, višina pa, kjer je zapestnik najvišji. Širina vratu se meri od sredine gumbnice na eni strani ovratnika čez celi ovratnik do sredine gumbnice na drugi strani.

Naplečnik je iz dveh delov, vrhnji del ima izrezan vratni izrez in posneto ramo, spodnji pa je pravokoten kos blaga, ki se obreže po obliki šele potem, ko je naplečnik (spodnji in vrhnji del) že prišit na zadnjem delu. Vratni izrez na naplečniku je globok polovico višine sedla, manj en centimeter, širok pa eno tretjino širine sedla, manj en centimeter. Če je sedlo visoko 11 cm, široko pa 24 cm (pri računanju se vzame le polovica širine sedla), je izrez globok 4 in pol cm ($11 : 2 = 5,5$, manj 1 cm = 4,5 cm), širok pa 7 cm ($24 : 3 = 8$, manj 1 cm = 7 cm). Posnet je naplečnik za eno tretjino cele višine ($9 : 3 = 3$ cm).

Za širino prednika se vzame prsna širina, kateri se doda toliko, kolikor se hoče imeti širok rob za prepenjanje. Prsna širina se meri pri srajci od stranskega šiva pa do sredine roba za prepenjanje. (Glej krojno polo.) Prednji del se prereže tako globoko, kolikor je dolg razporek, nato se pa naredita na obeh polovicah robova za prepenjanje, ki se morata kriti, če jih položimo drugega vrh drugega tako, kakor se zapenja srajca. Ostalo blago na koncu razporka se položi v gubo, čez katero se prišije pasek in jeziček.

Na tako pripravljeni prednji del se položi prikrojeni naplečnik, tako da je sredina sedla na sredini roba za prepenjanje, vratni izrez pa na robu blaga, nakar se zaznamuje vratni izrez sedla in dolžina rame na predniku. Prednik se zniža ob strani za tri centimetre, nakar se od tu pa do vratnega izreza potegne črta z ravnilom. Blago se odreže tako, kakor je označeno na kroju s poševnimi črticami. Blago, ki ostane od rame do roba, se izreže šele, preden se všije rokav. Širina

tega ostanka na predniku se izmeri, da se odmeri na zadnjem delu ravno toliko. Od tu naprej proti sredini zadnjega dela pa se označi ena četrtina sedla, kajti od te naznačene četrtine do zunanjega roba (stranskega šiva) se zadnji del posname za dva centimetra. Kolikor je zadnji del širši od sedla, toliko se položi v gube ali pa nabere. Naplečnik se prišije najprej na zadnji del, nato še na prednji del. Ko je prišit naplečnik, se izmeri vratni izrez. Če je manjši kakor ovratnik, se sme povečati (porezati) samo na prednjem delu, in sicer več navzdol kakor na širino, nato pa se prišije ovratnik. Na krojni poli je kraj za navadni in za sportni ovratnik. Šele ko je prišit ovratnik, se sešije srajca ob strani. Spodaj se pusti 15 cm za razporek, zgoraj pa 10 do 12 cm globoka odprtina za rokav.

Za rokav ni treba kroja. Odreže se pravokoten kos blaga po celi širini, visok toliko, kolikor je dolg rokav. Ker je rokav spodaj ožji kakor zgoraj (navadno za 8 cm), se blago preloži na polovico, da se dobi sredina blaga, nato se pa na vsako stran sredine zgoraj in spodaj označi 4 cm. Od ene oznake do druge se potegne z ravnilom črta in se po njej prereže blago. Nato se rokav izmeri in dostavi z drugim blagom toliko, kolikor je preozek. Deli, s katerimi se dostavi rokav, se prikroje tudi iz pravokotnega kosa blaga, kakor je naznačeno na stranski risbi na krojni poli. Tako se lahko kroje rokavi iz blaga, ki je na obeh straneh enako. Iz drugega blaga pa se mora krojiti vsak rokav zase. Tudi kako se kroji tak rokav, je naznačeno na krojni poli. Na rokavu se naredi najprej razporek, nato se nanj prišije zapestnik, nakar se sešije rokav. Zapestnik je lahko enojen ali dvojen. V dvojnega se vloži šifon, da se zapestnik ne mečka. Izgotovljeni rokav se položi na srajco, ki je zravnan na mizi tako, da se rokav dotika naplečnika, šiv rokava pa leži na šivu srajce. Na šivu srajce se označi s svinčnikom ali krojaško kreda, do kje sega rokav, nakar se vzame rokav stran in odmeri od oznake 3 cm navzgor. Nato se s svinčnikom označi rokavni izrez in se šele nato, ko je že označen, izreže. To je naznačeno na krojni poli s trgano črto. Izrez mora biti manjši od rokava zato, ker se rokav všije s pločatim šivom. Pri vseh krojih za srajco (pri naplečniku, zapestniku in pri ovratniku) se mora dodati za šiv najmanj 1 cm.

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek, obed (brez mesa): krompirjeva juha z gobicami, špinačne palačinke, pečen sirov štrukelj.

Večerja: pražen krompir in solata.

Torek, obed: ragujeva juha z ajdovimi žganci, palačinke s sadno mezgo.

Večerja: telečji gulaž s polento, solata.

Sreda, obed: na goveji juhi rezanci, meso, garnirano s špinačo, kolerabicami, praženim krompirjem in brusnično omako.

Večerja: krompirjevi hlebčki in solata.

Četrtek, obed: meseni cmoki v paradižnikovi omaki z rižem, črešnjev zavitek.

Večerja: pljuča v kisli omaki in vodeni cmoki.

Petek, obed: fižolova juha s testenimi polžki, špinačni narastek z belo omako, pehtranov zavitek.

Večerja: leča v omaki z ocvrtimi jajci, solata. Ali pa ribe in solata.

Sobota, obed: na goveji juhi jetrni cmoki, govedina, garnirana s praženim krompirjem in jajčno omako.

Večerja: široki rezanci z gnjatjo, solata.

Nedelja, obed: čista goveja juha, servirana v skodelicah z dušenim rižem s perutninskim drobnom (juha od sobote), pečena perutnina s solato in praženim krompirjem, orehove kocke.

Večerja: jetra s krompirjevim pirejem, solata.

Recepti k jedilniku

(Količina računjena za 4 do 5 oseb.)

Špinačne palačinke. V lončku izžvrkljaj $\frac{1}{4}$ litra mleka, eno jajce, sol in toliko moke, da narediš tekoče testo. Iz tega speci v omeletni ponvi z mastjo osem tenkih palačink. Posebej pripravi špinačo za nadev. Oprano in osušeno špinačo prevri v slanem kropu, odcedi in seseklja. V kozici razbela pol žlice masti ali presnega masla, zarumeni v tem pol žlice moke in pol žlice drobtin, dodaj sesekljano špinačo, osoli in nekoliko poduši, da se špinača precej zgosti. Potem odstavi in namaži pripravljene palačinke, zavij vsako posebej in jih polagaj v primerno veliko kozico ali pekačo, oblij z dvema decilitroma kisle smetane in postavi v pečico, da se nekoliko popečejo, in prinesi takoj na mizo.

Brusnična omaka. V kozici razbela pol žlice masti in zarumeni v njej pol žlice moke in pol žlice drobtin, dodeni dve do tri žlice vkuhanih brusnic, nekoliko limonovega soka ali pol kozarca vina, osoli in premešaj, dolij po potrebi še nekoliko vode, dodaj po okusu še nekoliko sladkorja in pokuhaj na zmernem ognju pol ure, preden prineseš na mizo. Tako pripravljeno brusnično omako serviraš lahko tudi k raznim pečenjakom namesto kompota.

Črešnjav zavitek. Na deski naredi testo iz 35 dkg presejane moke, enega jajca, mlačne vode, za oreh debele kepice masti in malo soli. Ko si ga gladko vgnjetla, ga pokrij in pusti, da eno uro počiva. Nato ga razvaljaj in razvleci, obreži rob, pokaplaj z raztopljenim presnim maslom in potresi z drobtinicami, ki jih prej prepraži na masti ali maslu, nato pa potresi s $\frac{1}{4}$ kg od pecljev in koščic odločenih črešenj. Testo tesno zavij in ga položi v dobro pomazano pekačo, ga pomazi po vrhu z raztopljenim maslom in lepo rumeno speci. Pečenega zreži na štiri prste široke rezine, zloži na krožnik in potresi s sladkorjem.

Jajčna omaka. Tri jajca skuhaj v trdo in pretlači skozi sito ali strojček za pretlačevanje kuhanega krompirja. Deni v skledo in primešaj eno žličko gorčice, dve žlici olja, eno žlico kisa, soli in popra ter dve žlički drobnó zrezanega drobnjaka, dobro premešaj in deni v posodico za omake, preden prineseš na mizo.

Ker so nas naprosile nekatere naše naročnice, naj bi prinesli nekaj jedilnikov za želodčno občutljive ljudi, radi ustrezamo tej želji. Ljudje z občutljivim želodcem se morajo ogibati vseh težkih, pikantnih, močno odšavljenih in mastnih jedil. Krepke nemastne juhe iz govejega ali perutninskega mesa so dobro okrepčilo. Lahke zakuhe, bodisi močnate ali pa žitni izdelki, kakor ječmenček, riž, zdrob in zago, so najbolj prikladne. Prepečenec je zelo priporočljiv in kot zakuha v juho zelo okusen. Tudi raztepeno jajce v juhi je lahko prebavljivo. Manj primerni so različni ponvičniki, ki vsebujejo več maščobe in mesnih snovi, kakor n. pr. vranični in ledvični ponvičnik ali cmoki. Kot

prikuhe so primerne vse zelenjave. V prvi vrsti špinača, kuhana solata, mangold, koprive, mlade kolera-bice, kiselica itd. Manj primerne so stročnice. Nepikantne, nežne omake lahko prenese želodčno občutljiv človek. Ne smejo pa biti prekisle ali presladke. Kis naj se ne uporablja, pač pa naj se nadomešča s citronovim sokom.

Mesa naj se vživa malo, a nikoli prasičevega, ne svežega in ne prekajenega, goveje ne sme biti mastno. Boljše je telečje, perutnina ali ribe, toda ne vse. Tolleste ribe so težko prebavljive in za želodčno bolne nepriporočljive.

Sladice ne smejo vsebovati preveč jajc, sladkorja in maščobe.

Slanina in svinjska mast sta slabša kakor presno maslo in olje. Kuhano maslo na želodcu bolan človek težko prenese.

Mlečne juhe in mlečne jedi so po večini primerne, ne pa pikantni, ostri siri.

Sadje, bodisi surovo ali kuhano, ne škoduje, ako ga zdravnik ne prepove.

*

Krepka juha. Za to je potrebno nemastno goveje meso. Zalije se s potrebno količino mrzle vode in pusti pol ure tako, nakar se šele pristavi. Jušnih zelenjav se pridoda manj kakor k navadni juhi, in soli se šele nazadnje, ko je meso že mehko. Poper se ne sme davati v takšno juho.

Hren h kuhani telečji nogi se, ko je nastrgan, dene v skodelico, osoli prav malo in zalije z dobro juho. Kisati nič.

Špinačni narastek. Štiri perišča prebrane in oprane špinače prevremo v slanem kropu, odcedimo in sesekljamo. V skledi vmešamo 5 dkg presnega masla in tri rumenjake. Ko je dobro vmešano, dodamo špinačo, dve žlici z mlekom prepojenih drobtin, tri žlice kisle smetane in soli. Nazadnje primešamo še tri do štiri žlice suhih drobtin. To vložimo v dobro pomazan pudingov model in kuhamo v sopari tri četrti ure. Kuhano zvrnemo na krožnik in zabelimo s presnim maslom ali pa oblijemo z belo omako.

Belo omako za narastek pripravimo iz 5 dkg presnega masla in toliko moke, kolikor je popije maslo, pustimo, da moka nekoliko porumeni, nato pa zalijemo z $\frac{1}{8}$ litra sladke smetane ali mleka in pustimo, da se nekoliko časa na zmernem ognju pokuha. Preden polijemo omako čez narastek, jo legiramo z enim rumenjkom.

Oranžni kompot. Oranže zrežemo z ostrim nožem tik pred serviranjem z olupkom vred na tenke rezine in odstranimo peščevje. Nato jih naložimo v vencu na krožnik tako, da pokrijemo vsako rezino napol z drugo rezino. Nato potresemo s sladkorjem in, če hočemo, polijemo z rdečim vinom.

Snežene kepe s kremo. V široki plitvi kozici zavremo pol litra mleka. Iz dveh beljakov stepemo trd sneg, med katerega med stepanjem primešamo 10 dkg sladkorja. Z žlico zajemamo za jajce velike žličnike in jih polagamo v vrelo mleko toliko naenkrat, da je površina posode pokrita. Hitro obrnemo vsakega posebej, in ko zadnjega obrnemo, jih začnemo (pri prvem) že jemati z luknjičasto lopatico iz mleka in polagati v primerno porcelanasto ali kristalno skledo. Nato vkuhamo še ostali sneg, dokler nimamo vseh kep kuhanih. V mleko, ki ostane še v kozici, vlijemo dva z mrzlim mlekom dobro vmešana rumenjaka in stepamo nad ognjem še toliko časa, da se krema zgosti, stepamo odstavljeno še nekaj časa, da se malo ohladi, nato pa vlijemo čez snežene kepe.

10 zapovedi za plinske naročnice

Čim opazite, da v Vašem stanovanju diši po plinu, je nujno potrebno, da se ravnate po tehle navodilih:

- 1.) Ugasite vse luči, ki bi gorele v bližini prostora, iz katerega uhaja plin. Dokler tega ne storite, nikarte odpirati vrat v ta prostor!
- 2.) Ne prižigajte v bližini nikakega ognja, prav tako tudi ni priporočljivo, da bi zapalili vžigalico ali prižigalnik.
- 3.) Tudi električnih svetilk takrat ne prižigajte, kajti le malokdo pomisli, da se iz obrabljenih stikal utegne utrčiti iskra, ki prav lahko zaneti plin.
- 4.) Ne stopajte v tak prostor z odprto svetiljko (petrolejko, svečo itd.), čim opazite, da diši po plinu!
- 5.) Glavna zapoved ob taki priliki pa je ta, da v takem prostoru odprete vsa vrata in okna, takoj ko opazite, da v prostoru diši po plinu, da se čimprej izčisti zrak.
- 6.) Zaprite takoj glavno pipo pri plinomeru, štedilniku in ostalih izpušnih, da preprečite nadaljnje uhajanje plina.
- 7.) Preizkusite tudi vse ostale pipice, da se prepričate, ali so tudi te dobro zaprte. Šele tedaj, ko se zanesljivo prepričate, da v sobi ne diši več po plinu, lahko prostor osvetlite.
- 8.) Nikdar ne zaupajte sami sebi, povedite še koga drugega v stanovanje, da se tudi ta prepriča, da je v prostoru zrak zadostno izčiščen.
- 9.) Ko bi plin kljub temu, da ste zaprli glavno pipo in vse druge izpuste, še vedno uhajal, je na vsak način potrebno, da plinski strokovnjak pregleda Vašo napravo.
- 10.) Kakor hitro pa opazite, da uhaja plin iz prostora, ki Vam je težko dostopen, je nujno potrebno, da pozovete plinskega strokovnjaka, kajti v takem primeru je treba ravnati z največjo previdnostjo. Pozovite torej plinarno (telefonska številka 29-77), kajti le plinski strokovnjak Vam to lahko najbolje uredi.

J. J.: Vrtnarska dela meseca junija

Vrtnne rastline so zdaj v polni rasti. Skrbeti pa moramo, da traja to stanje tudi zanaprej. To storimo:

1. s tem, da jih posebno ob suhem vremenu škropimo in zalivamo, česar pa ob vročih solnčnih dneh ne smemo delati opoldne ali proti poldnevu. Zakaj ne? Ob vsakem škropljenju pride nekaj vode tudi v srce rastline, to je, med notranje, srednje liste, ki stojijo pokonci in tvorijo skupaj nekak ovojek. Ta voda se ob gorkem solncu tako segreje, da postane (o čemer se prepriča lahko vsakdo sam) prav vroča. Srčni listi, ki so zelo nežni, se tako rekoč skuhaajo in začnejo gniti. Tako poškodovane rastline večkrat poginejo. Ako pa se rasejo, prično hirati. Kaj prida pa iz take rastline gotovo ne postane.

Opisane posledice se pa pojavijo šele po ponovnem napačnem škropljenju. Kakšenkrat, ako je sila in bi imele rastline radi suše oveneti, poškopimo tudi ob solncu. V splošnem pa škropimo iz zgoraj omenjenega razloga ob vročem poletnem času le pod noč ali pa vsaj tedaj, kadar mine glavna dnevna vročina.

2. s tem, da pridno plevemo vrt;

3. s tem, da rahljamo zemljo ter okopavamo in ob-
sipamo rastline. Obsute morajo biti ponovno posebno: kapusnice (zelje, ohrovt, cvetača), fižol, grah, kumare, paradižniki, krompir itd. Ako je suho, rastline potem, ko jih oplevemo, okoplamo in obsujemo, dobro poškopimo, kajti pri delu smo jih kolikor toliko razrahljali (omajali pri koreninah).

Ob poletni suši moramo zalivati tudi nanovo vsajenemu drevju (pa bodisi to sadno ali drugo drevje) in prav tako tudi grmičevju. Če to dolžnost zanemarimo, se pokažejo posledice sicer večinoma šele drugo pomlad, pa še prav očitno in občutno, in sicer na ta način, da drevo (ali grm) kratkomalo nič več ne požene.

O kresu (24. junija) prenehamo po starem pravilu s povezovanjem belušev in jim pognojimo, in sicer na ta način, da jim natresemo po koreninah starega preperlega hlevskega gnoja.

Isto naredimo pri vrtnih jagodah potem, ko dozore. Meseca junija sejemo zopet špinačo, kolerabo, redkvice in grah za jesensko uporabo.

Sadimo še tudi lahko paradižnike, toda le še močne sadike. Že razvite paradižnikove rastline pa privežemo, in sicer ako rasejo v vrsti (kar bi praviloma morali), na ta način, da zabijemo na vsakem kraju vrste po en močan kol, nanj pa privežemo v različni višini nekaj podolžnih lat ali palic. Na te late ali palice privežemo potem posamezne sadike in njih stranske poganjke tako, kakor se priveže ob steni kot brajda vinska trta. Ako pa rasejo paradižniki izven vrste, moramo zasadiť vsakemu dovolj visok in močan kol in jih privezati na več krajih, toda povsod le narahlo.

Meseca junija sejemo prvo endivijo.

Endivije imamo po listih tri vrste, in sicer:

1. gladkolistnato,
2. zgubančeno in
3. nakodrano.

Po barvi listov pa imamo od vseh teh vrst:

1. rumeno in 2. zeleno endivijo.

Mehkejšje, a manj trpežne, za vzimovanje neporabne, zato pa za jesensko porabo tembolj primerne so rumene vrste. Zdaj bomo sejali torej t.e.

Ž I V I L A S J E

zahtevajo pravilno negovanje!

Navadno milo je dobro samo za perilo – živi lasje pa rabijo za negovanje nežni Elida Shampoo, kateri ne vsebuje sode. Samo tako ostanejo lasje zdravi... ohranijo svoj blesteči sijaj ... in se dajo vedno lepo česati.

**U M I V A J T E
G L A V O V S A K
T E D E N !**

**Živ las zelo
povečan**

ELIDA SHAMPOO

Od glavnate solate sadimo zdaj samo še tiste vrste, ki uspevajo in se držijo kolikor toliko tudi ob vročini. So to krhke vrste z debelimi in krhkimi rebri, in sicer ljubljanska ledenka ali ajzerica, izboljšana ljubljanska ledenka, imenovana orjaški biser, z večjimi in tršimi glavami, ki se držijo porezane po več dni, čudežna ledenka (Wonderfull) in braziljska ledenka s posebno krhkimi rebri in velikimi in trdimi glavami. Ta je zelo odporna proti vročini.

Naše kokoši meseca junija

Meseca junija nesenje nekoliko poneha. Žoltonoge kokoši pa je treba vendar preiskati, zakaj ne nesejo, če niso morda pred kratkim kokale ali vodile.

Junija meseca je treba odstraniti vse plemenske peteline in obdržati le najboljšega. Kokoši, ki imajo dobro

meso, naj junija meseca svoja jajca le še vale, da se vzgoji rod dobrih mesaric. Take pozne piščance je treba čuvati pred hudim solncem, rediti jih moramo v hladu, vendar pa obenem skrbeti, da so zavarovani pred vetrom.

Sedaj je čas za kapunjenje. Odbrani petelini naj se kapunijo. Saj živi v vsakem kraju človek, ki to zna. Nesite mu svoje kandidate, pa vam bo opravil vse za majhno odškodnino. Zakaj bolje je, da tako reč opravi strokovnjak, drugače žival preveč trpi. Kokoši, ki so tudi namenjene za meso, pa izpitajte v poularde.

Vsa ostala jajca, ki jih naneso druge kokoši, pa se ne smejo oploditi, da se dalje časa ohranijo. Zato morate skrbno ločiti petelina od jarčic.

Ta mesec postaja vročina vedno večja. Zato morate obnoviti peščena kopališča, ki jih naša perjad tako ljubi. Nuditi pa morate kokošim tudi dosti vode, da ne trpe žeje.

Gos

Gos je skromna žival in ni z njo, zlasti kadar dorase, nobenega posebnega truda. Potrebuje suho slamnato ležišče, tekočo vodo in zadosti velik pašnik. Reja gosi se zelo izplača zaradi perja, mesa in masti. Za

posevke, vrtove in travnike je pa gos zelo škodljiva, ker je silno požrešna. Gosji gnoj ni uporaben, ker je preveč jenek.

Gosi so najrazličnejših pasem; ena je boljša za meso, druga za mast, tretja za jajca.

Največjo velikost doseže toulouška gos, ki je belkastosive barve in ima oranžnordeč kljun. Močan trup počiva na kratkih nogah mesnate barve, s trebuhom se skoraj dotika tal. Težka je do 15 kg. Toulouška gos, ki jo redimo pri nas, je le redko tako velika kakor v domovini in prične tudi bolj pozno nesti. Vzrok temu je brzkone hladnejše podnebje, za kar je zelo občutljiva.

Emdenska gos ima največkrat bleščečebeloperje. Kljun ima temnordeč, noge pa temnooranžnordeče. Je precej manjša od toulouške in doseže, če jo dobro pitamo, težo 10 do 12 kg.

Pomeranska ali meklenburška gos je podobna naši domači gosi, samo večja je in močnejša; težka je do 12 kg. Z njo ni bogve kaj dela, le precej sveta za pašo potrebuje. Njeno meso je prav okusno, ima dosti masti in tudi lepo perje.

Gos učka starost do 20 let in je še vedno koristna. Pri mladih živalih je dostikrat težko ločiti gos od gosaka. Gosaka najlaže spoznamo po tem, ker ima dolg vrat, dolge noge in je vitkejši. Od gosi se loči tudi po glasu, ki je veliko bolj vreseč in zopr.

Ploditi se prične gosi največkrat že meseca januarja; sicer je pa to odvisno od mraza, temperature v gosjem hlevu in od krme. Če hočemo dobiti dober zarod, moramo že meseca decembra pričeti krmiti z ovsom. Gosak lahko oplodi 6 do 8 gosi. Prav koristno je, če zarod smpatja poživimo z drugo družino.

Kakor hitro prične gos prenašati slamo v kljuno in graditi gnezdo, je to znamenje, da je pričela nesti. Ko znese 12 do 15 jajc, bo po navadi hotela valiti. Če ostane gos, ko je znesla jajce, dalje časa v gnezdu, če ga obloži s perjem in če sika, kadar se ji približamo, pomeni to, da hoče valiti. Podložimo ji 12 do 15 jajc. Prav je, če podložimo več gosem hkrati. Gos gre vsako jutro iz gnezda, ko je skrbno pokrila jajca, se otrebi, nasiti in napije ter gre zopet sama nazaj. Edino proti koncu valjenja mora, ker se ji poviša vročina, po večkrat na dan iz gnezda. Po 28 do 30 dneh se izvale mladiči. Najbolje je, če jih pustimo, da sami izlezejo iz lupine. Pomagamo jim lahko edino tako, da okopamo jajca v topli vodi, ki zmehča lupino. Pri tem tudi lahko spoznamo, ali je v jajcu mladič. Topla voda povzroči namreč, da se začne mladič premikati, in jajce se ziblje na vodi.

Mladičem dajemo izpočetka starega, zdrobljenega kruha, drobno sesekljanih kopriv in trdo kuhanih jajc. Kesneje jim mešamo med krmo skuto in drobno zrezano solato ter nekoliko fosforjevega kislega apna. Jesti jim dajemo vsaki dve uri in hkrati tudi sveže pitne vode. Ko malo dorasejo, prehajamo polagoma k navadnejši, težji hrani. Zelo tečen je olupljen, skuhan in zmečkan krompir, kateremu primešamo zelenjave, detelje in mleka. Ob toplih dnevih spustimo mladiče na travnik, kjer se bodo radi pasli. Mladiči so posebno občutljivi za vlago in dež. Če jim dež premoči puh, se prehlade in poginejo. Prav tako škodujejo goskam mlada zrna odcvele rži, ki jih posebno rade žro.

Gosi morajo imeti vodo, kjer lahko plavajo, vendar jih smemo pustiti v vodo šele takrat, ko dobe perje. Ko gosi dorasejo, ni treba nanje več tako paziti; najvažnejše je, da jim damo po dvakrat na dan krmo, zjutraj in zvečer.

Jeseni lahko potem gosi prodamo ali jih pa pričnemo rediti. Prve dni meseca oktobra ali pa tudi nekoliko prej izberemo gosi, ki jih hočemo rediti, jim populimo dolga peresa in jih zapremo v precej temen, suh prostor. Posode za krmo in vodo morajo biti pritrjene odzunaj. Prostor, v katerem imamo gosi, moramo večkrat osnažiti, da je vedno suh in čist. Izpočetka dajemo gosem tudi ponoči drobno sesekljanega korenja, kolikor ga le hočejo. Po dveh do treh tednih jim pričnemo dajati oves. Vode morajo imeti vedno dovolj. Dobro je, če pomešamo v vodo nekoliko oglja, soli in peska, to troje pospešuje namreč prebavo in vzbuja tek. Na ta način rejene gosi imajo zelo sočno in okusno meso. Kadar redimo večje število gosi, je bolje, če si uredimo dva prostora, enega, v katerem jih redimo s korenjem, in drugega, v katerem jih redimo z ovsom.

(Dalje prihodnjič.)

Kdo se sme šminkati

Zadnja leta je postalo šminkanje moderno in nikomur več ne pride na misel, da bi šminkane ženske prištevale posebni kategoriji. Moški so sicer vedno veseli, če nalete na čedno žensko, toda nekateri ne vidijo radi, če njih žena uporablja umetna lepota. Tako nastane pereče vprašanje: «Bi ali ne bi?»

Kdor je prepričan, da je dolžnost vsake ženske, da je lepa, ji bo tudi oprostil uporabljanje kakršnihkoli lepotic. Največja umetnost pri tem pa je, da tega drugi ne opazijo. V tem tiči dovršenost lepoticenja. Natančno moraš proučiti svoje poteze in svojo osebnost in obenem popolnoma poznati tehniko lepoticenja.

Kdor se pudra in šminka, mora puder in šminko prilagoditi svoji polti. Puder mora pokriti kožo kakor dobro narejen plašč in se ne sme belo kakor apno odražati od kože obraza.

Soba, v kateri se šminkaš, mora biti svetla. To velja prav tako za večerno kakor za dnevno svetlobo. Luč naj, če le mogoče, pada s severne strani, da se jasno pokažejo vse sence. Preden se pričneš pudrati, tri obraz, kakor smo že omenili, z mastno kremo, pusti nekaj časa kremo na koži in se potem umij z mrzlo vodo. Nato obliče dobro posuši in potegni s kvasto za pudranje rahlo in skrbno nekajkrat od zgoraj navzgor, toda pazi, da ni na kvasti preveč pudra. Glej, da ne prezreš niti najmanjšega mesta. Potem vzemi barvi polti prilagodeno rdečilo in ga lahno namaži na lice v smeri od nosnega korena proti ličnim kostem. Ko si to dobro opravila, tako da sta obe lici šminkani čisto enakomerno, dvigni dlani pred obraz, dahnij vanje in jih rahlo pritisni na lica. To nekolikokrat ponovi, dokler ne čutiš, da sta se puder in šminka dobro prijela kože. Sedaj vzemi še enkrat kvasto s prav malo pudra in rahlo pokrij pobarvana mesta.

V istem odtenku moraš seveda napudrati tudi vrat. Nato skrbno izkrtaj ves puder iz obrvi in vek. Pazi na lep prehod od spodnje čeljusti na lica, ki ne sme biti preoster, ker se sicer takoj izda neizvežbana roka.

Celo na negovanem obrazu se zaradi izčrpanosti in utrujenosti radi naredi črni obročki okoli oči. Te temne sence kaže obraz in mu jemljejo mikavnost mladosti in svežosti. Če jih hočeš zakriti, zmešaj puder iz treh barv. Vzemi rdečilo, ki si ga rabila za lica, puder, ki si ga rabila za obraz in vrat, in malo belega pudra, pa vse skupaj dobro premešaj, da dobi puder rdečkasto barvo. S koščkom vate previdno namaži ta puder v očesno votlino nad ličnimi kostmi, potegni nekolikokrat s prstom čez in temni krogi bodo izginili. Pazi, da ne pride puder tudi na spodnje veke, če pa pride, jih skrbno izkrtaj s ščetko. Vse to pa stori šele potem, ko si prej napudrala tudi ostali obraz.

Zadnji čas srečujemo pogostem dame, ki imajo ustnice tako močno pordečene, da so videti kakor bi bile rdeče lakirane. Če posnemaš to modo, opozarjaš ljudi samo na svojo hibo. Če pa ustnice le malo pordečiš, samo toliko, da se lepše odražajo od obraza, se ne bo nihče spotikal, že zato ne, ker tega ne bo opazil.

Ženska, ki ima okus, se čez dan ne bo nikdar preveč naličila, ampak samo zvečer, posebno ker je videti obraz po naporih dneva velikokrat izmučen, kar lahko spretna roka prikrije. Če hočeš, da boš imela pri večerni svetlobi izrazitejšje oči, potegni s črtnikom ali tušem tenko črto tik pod spodnjo veko; moraš pa biti posebno previdna, kajti malo preveč, pa si lahko podobna maski.

Večkrat kdo izproži vprašanje, ali puder in šminka škodujeta polti. Pravilno negovani polti škoduje puder prav tako malo kakor šminka. Pazi pa, da odstraniš puder in šminko z obraza le z mastno kremo, nikdar pa ne z vodo ali z milom.

Varujte svoj kotlič za čiščenje uporabljajte

VIM

Ako želite, da bo Vaš kotlič vedno čist, svetel in brez brazgotin, tedaj ga čistite z malo Vima na mokri krpi, a potem ga otrite s suho krpo. Vim vsebuje večjo količino mila, katero nesnago razkroji, ne da bi opraskalo predmete. Vim čisti brez truda kovino, steklo, les in porcelan.

VIM čisti vse

JVS

Radivoj Rehar:
Hana.

(Nadaljevanje.)

«Hana!» je kriknil Luda in planil v njeno sobo. «Zastrupljeni smo! Gobe so bile strupene.» Omahnil je in se ujel za podboje. Ko je opazil, da je Hana še oblečena in vsa blede kakor stena, se je prestrašil še bolj.

«Malki je slabo», je kriknil. «In tebi tudi. Vsi bomo umrli. Umrli...» Spačil je obraz, kakor bi že sam umiral, in zbežal nazaj k ženi, ki se je zvijala v silnih krčih. Morilni strup ji je razjedal želodec.

«Luda! Luda! Pomagaj mi! Reši me!» je vpila in mrtvaški znoj ji je oblival čelo.

Toda Luda je bil brez glave. Kakor nor je letal sem ter tja in ni vedel, kaj bi. Šele polagoma se je zavedel, planil v shrambo, vzela latvico mleka, pohitel k ženi in ga ji vlil v usta. Malka je vztrepetala, se vzpela kakor bi umirala in — izbruhala morilni strup. Onemogla, napol mrtva se je zgrudila na posteljo in ječala. Polagoma pa so se ji bolečine omilile in

Naravnost imenitna je ta kava!

Ona je resnično najboljša, kar sem jih kdaj pil. Do sedaj sem vedno mislil, da se vzame kavi tudi nekaj njene moči, če se ji odvzame kofein; sedaj pa sem čisto drugih misli in vem tudi, zakaj si brez vsakršnega truda lahko delala več ko mi. Znanprej bom tudi jaz pil samo še kavo Hag.

Kava Hag je prava, najfinejša zrnata kava brez kofeina, ki na marsikoga tako škodljivo deluje. Kavo Hag lahko pijete kolikorkrat hočete in kolikor močno hočete, ne da bi Vam kakorkoli škodovala. Poskusite jo piti vsaj štiri tedne, pa ne boste hoteli piti nobene druge kave več!

utrujenost in izmučenost jo je zazibala v nemirno poluspanje.

Hana je ždela v svoji sobi. Ni si upala iti k bolni sestri, gledati njene bolečine, se ji ozreti v oči. V njeni trpeči in od groze izbičani duši se je prebudit črv vesti. Počasi in previdno je pričel vrtati in gristi in je grizel vedno hitreje, vedno močneje.

«Zločinka! Morilka!» ji je zašepetalo iz globine in Hana je trepetala, se zvijala kakor od krča in grizla v blazino.

«Zločinka! Morilka!» je kriknilo glasneje in se ponavljalo do strašnega, oglušujočega očitanja. Ubita se je zgrudila na kolena, dvignila roke in prosila:

«O Bog, odpusti mi! Prizanesi mi! Usliži me! Ne dopusti, da bi umrla od moje roke! Reši jo!»

Utihnula je in prisluškovala. Nič več ni slišala sestrinega vpitja.

«Umrla je!» je pomislila, planila kvišku in stekla k nji. Vrgla se ji je na prsa, se je oklenila in prosila:

«Ne umri! Ne umri!»

Trudno je odprla Malka svoje vročične oči. Krog njenih ustn je zaigral rahel nasmehljaj.

«Bolje ji je», je dejal Luda. «Pusti jo!»

Kakor senca se je zavlekla nazaj v svojo sobo, padla iznova na kolena in molila:

«Zahvaljen bodi, Gospod, da si uslišal prošnjo zločinke in rešil smrti njeno žrtev. Kaznuj me za ta zločin z bolečino in trpljenjem, s sramoto in ponižanjem. Vdano bom prenašala Tvojo kazen, samo da se operem greha, ki me žge ko ogenj. Ne zaradi sebe, zaradi njega, ki ga nosim pod svojim srcem, te prosim. Nedolžen je in ni zaslužil, da bi bil zaznamenovan za vse življenje z znamenjem krvi in zločina.»

Rano jutro je posijalo nanjo, ki je še vedno klečala na trdih tleh z dvignjenima rokama in z molitvijo na ustnah.

IV.

Malka je po oni strašni noči obležala in je bolehalo še dolgo. V vročičnih prividih se je borila s temno pošastjo, ki je iztegala proti nji svoje okrvavljene kremplje in jo hotela zadušiti. Izmučena se je prebujala iz teh bolnih sanj in mislila na ono pošast in na njen obraz.

MLADE MATERE!

Zdravje in razvoj svojega dojenčka boste najbolje pospeševale, če ga hranite z znanim Krompecherjevim redilnim sredstvom

ZAMAKO.

Prirejen je na poseben način iz najboljšega gorskega **ovsa** in ima v sebi vse njegove redilne snovi in vitamine. Odlično sredstvo za umetno hrano in za čas, ko odstavljate otroka od prsi.

Izvolite zahtevati knjižlico o negi in prehrani dojenčka, ki Vam jo pošlje brezplačno in poštne prosto glavno zastopstvo za kraljevino Jugoslavijo:

Higijenski farmacevtski laboratorij „PARACELsus“ k. d. Zagreb 3.

in ta obraz se ji je zdel tako podoben onemu sestre Hane, da se je je bala in vpila, kadar se ji je približala. Tajen, podzavesten strah jo je navdajal pred njo.

V Hani pa je dozoreval sad njenega greha. Vedno jasnejši in očitnejši so postajali njegovi sledovi. Prvi jih je opazil stric Luka. Ogledoval jo je in opazoval in majal z glavo. Obupan je tožil pred Križanim:

«Zakaj si dopustil ta greh? S čim se je pregrešila naša hiša, da jo bičaš s škorpionji? Rodovi za rodovi so živeli in umirali, ne da bi bili pozabili na Tebe in na Tvoje svete zapovedi. Služili so Ti v mislih in dejanjih in so bili kljub letom in trpljenju čisti kakor otroci. Odkod je prišlo to zločinsko seme pod naš krov?»

Njegove vodene oči so strmele v krvave rane Odrašenikove in so tožile:

«Zakaj si trpel in umrl na križu, da bi svet odrešil? O, nisi ga odrešil, nisi ga privedel na pot strahu božjega. Vedno globlje se pogreza v blato, in če ga ne boš udaril s pravično kaznijo, bo gazil še po svoji lastni krvi in se s svojo nečistostjo še ponašal. Kakor bi se izpolnjevala prerokba zadnjih dni, tako je danes na tem svetu. Zakaj, o zakaj si mi dal doživeti te čase? Če misliš udariti svoje otroke, odpokliči me pred dnevom svojega udarca. Star sem in bi ne hotel doživeti grozot, ki so prerokovane.»

Prižgal je pred Križanim lučko in molil dolgo, dolgo v noč.

Zunaj je žvižgal mrzel veter in šumel v suhem hrastovem listju. Preko zimske pokrajine je plaval mesec. Nekje na vasi so peli fantje in njih pesem je motila starčevo molitev. V njegove pobožne misli so se mešale njene besede:

Je pa davi slan'ca pala
na zelene travnike,
je vso trav'co pomorila
in vse zlahtne rožice...

To pesem o pomorjenih rožicah je poslušala tudi obupana Hana. Vsaka njena beseda se ji je zdela kakor oster, v njeno srce zaboden nož. V bolečini teh bodljajev je pretehtavala svoje življenje. Mishla je na svoja brezskrbna otroška leta, mislila na svoje dekliške dni, ko so ji rožice še cvetele, ko jih slana še ni bila pomorila. Vsa njena dotedanja pot se ji je zdela posuta s temi rožicami. Videla jo je jasno pred seboj, vsak kamen na nji je poznala. Ona, ki je vodila v bodočnost, pa je bila temna in črna

Mladostno živahnost in resnično lepoto

si ohranite samo tedaj, ako vodi za kopanje ali umivanje dodaste izmed naravnih soli za kopanje:

Isla Koniferen Badesalz

Isla Chypre Badesalz

Isla Eau de Cologne Badesalz.

Same dišeče soli, ki delajo kožo lepo ter krepe živce in mišice. Salinenverwaltung Bad Ischl.

Za Jugoslavijo: Paracelsus k. d. Zagreb 3.

Vse dame pa tudi Vi bi radi imeli spomladi

lepo in čisto polt, mehko, gladko in zametno lice.

Mozolji, ogrci, rdečica lic itd. so večkrat posledica nečiste krvi, včasih tudi slabe prebave in nedelavnosti črev.

Zato je priporočila vredno zlasti zdaj spomladi zdravljenje s priljubljenim „**PLANINKA**“ čajem iz zdravih planinskih zelišč.

„**PLANINKA**“ čaj čisti in osvežuje kri, jo razredča, odpravlja vse tuje snovi in bolezenske klice iz telesa. Začnite tudi Vi še danes s

„**PLANINKA**“ čajem Bahovec

To je notranje kozmetično sredstvo vsake žene.

Zlasti se ne more zdaj spomladi dovolj priporočati 8 do 12 tednov trajajoče zdravljenje s „**PLANINKA**“ čajem, ki je sestavljen po večini iz domačih planinskih zelišč.

Navdušeni boste. Dobiva se v lekarnah. Odklonite ponaredbe in zahtevajte samo „**PLANINKA**“ čaj Bahovec v plombiranih zavitkih in z napisom proizvajalca:

Lekarna

Mr. ph. Bahovec
Ljubljana.

MR. BAHOVEC

PLANINKA
EDNAVILMI
CA7.

Vsakdo si je poželil!

Kadar pride na mizo, bo gotovo vsak član Vaše družine rad segel po njej.

Otrokom se zdi, da je

OVOMALTINE

prava poslastica, a starejši vedo iz izkustva, da se je že marsikdo lepo popravil po njej. Koncentrirana redilnost Ovomaltine nadomesti moč, ki jo otrok potroši pri igri in v šoli, povrne moči gospodinji, ki skrbi za hišo, dá življenjsko energijo človeku, ki dela z glavo in mišicami.

Ovomaltine ima v sebi beljakovine, maščobe, ogljikove hidrate in mineralne soli v v tistem razmerju, v katerem so po izkustvih znanosti za telo najkoristnejše. Ni je hrane, ki bi nudila telesu toliko potrebnih sestavin. Ogibajte se proizvodov, ki prihajajo na trg pod zvanečimi imeni, pa niso drugega kakor navadne mešanice poceni in ničvrednih snovi.

Dr. A. WANDER, d. d., Zagreb.

kakor noč tam zunaj in žalostna kakor fantovska pesem o pomorjenih rožicah. Izkušala je ugotoviti njeno smer, hotela je dognati, kam jo bo vodila in kam bo vodila sad njenega greha, a dognati ni mogla.

«Zakaj je tako,» je premišljevala, «da je na svetu narobe vse, kar bi moglo biti prav? Ali nismo rojeni, da bi živeli kakor ljudje? Ali nimamo pravice do ljubezni in do sreče? Zakaj je dana ljubezen tistim, ki bi je ne smeli poznati, in sreča tistim, ki je ne znajo ceniti? In zakaj, zakaj je v nas toliko želj in hrepenenj, ki nas zavajajo v greh in omadežujejo z njim še čiste in nerojene?»

Starec se je po dolgi molitvi dvignil in kakor bi mu bil Križani navdahnili to misel, je zamrmral sam pri sebi:

«Da, storiti je treba. Če je greh že tu, ga je treba vsaj omejiti. Od hiše mora!»

Potolažen po tem sklepu je legel na svoje skromno ležišče in zaspal. Zjutraj je opravil svojo jutranjo molitev in stopil k Hani.

«Punca,» je dejal trdo in odločno, «od hiše boš morala.»

Hana ga je pogledala s prestrašenimi očmi in onemela. Starec pa je nadaljeval:

«Dokler je tvoj greh še skrit, še ni upropaščena naša hiša. Kadar bo odkrit, bo kakor pogorišče. Zato poveži svojo culo in pojdi!»

«Kam?» je zaihtela Hana. «Ali naj se vržem v vodo?»

«Storila bi dva greha, zato me poslušaj!» je dejal Luka. «Nisem Bog, da bi te sodil, in tudi sodnik nisem, samo stric sem ti. Vidiš,» je nadaljeval, segel z roko v žep in privlekel iz njega sveženj bankovcev, «mislil sem na vse. Tole sem hranil za največjo silo. Taka sila je sedaj. Jaz jih ne bom potreboval; star sem in moji dnevi so šteti. Vzemij jih in pojdi! Daleč odtod pojdi, tako daleč, da ne bo po tebi glasu. Poišči si kotiček, kamor boš lahko legla, ko pride tvoja ura, in moli za odpuščanje svojih grehov in za pokoj moje duše.»

Ponudil ji je bankovce, toda Hana se ni genila. Ubito je zrla predse in ihtela.

«Vzemij!» je ponovil starec. «Ni veliko, a za prvo potrebo bo.»

Stal je pred njo in ji ponujal denar. Ko je videl, da se ne gane, se je razjezil:

«Kaj se onegaviš? Pod našo streho ti ni več prostora. Dovolj zla si napravila.»

Tedaj si je tudi Hana opomogla. Njegove ukazujoče besede so jo raztogotile, da je zardela od jeze, zgrabila bankovce in jih zagnala na tla.

«Nikamor ne pojdem!» je kriknila srdito in kljubovalno. «Iz domače hiše me ne bo nihče podil. Tudi vi ne, stric. Tu sem in tu ostanem, če je komu prav ali ne. Tudi jaz imam pravico do življenja, in če sem grešila, je še nekdo, ki naj dela pokoro.»

Čistota je temelj zdravja

Vsakomur je danes že znano, kako nevaren je prah za naše zdravje. V njem so milijoni bakterij, ki napadajo človekov organizem in ogrožajo njegovo zdravje, ker povzročajo bolezni.

Iz obširne propagande, ki jo vrše naše zdravstvene ustanove in posamezni zdravniki proti jetiki, so spoznali najširši sloji ljudi, da se zlasti s prahom jako razširjajo jetične kali.

Zato je ogromne važnosti, da se stanovanja redno čistijo. Temelj in prvi pogoj zdravja je čistota! Tega se naobraženci še precej zavedajo, vendar čistijo stanovanje marsikje samo zato, da je lepo in da naredi na človeka dober vtisk. Hvalevredna je ta ničemurnost. Saj skrbi ona za snažnost, če se že ljudje sami zadosti ne zavedajo njene velike važnosti.

Če pometamo stanovanje z metlo ali omelom, se dviga prah. Bakterije se zajedajo v zdravi organizem ali pa pospešujejo bolezen v bolnem. Prah se uleže po pohištvu in se kopiči najbolj tam, kjer ga najtežje dosežemo. Potem je pa treba imeti več ko pol ure časa, ako hočemo vse pohištvo in druge predmete razprašiti. Tega pa človek, ki ga preganja delo in borba za vsakdanji kruh, ne more.

Zato so domači izdelki «Impregno» rešitev silno važnega higienskega in socialnega problema.

To so metle in omela, ki imajo svojo bombažasto dlako na poseben način impregnirano po kemijskem postopku. Zato ta omela prah vsrkavajo in ga pri pometanju ne dvigajo v zrak. Prah, ki ga taka omela pobirajo po raznih površinah, se umetno sprime v droben pesek, ki odleti z metle šele, ko jo na smetišču dobro otresemo.

Kemična spojina, s katero so impregnirane te krtače, metle in omela, pa ima še drugo lastnost. Ona ne vpija samo prahu, marveč pomori tudi vse bolezenske, plesnobne in druge klice, zlasti pa bacične jetike! Prav zaradi tega odobrava in priporoča ljudstvu te izdelke ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje.

Na mednarodnem velesejmu v Londonu je dobila tvornica teh izdelkov od velesejske komisije največje odlikovanje: diplomu, zlato kolajno in zlati križec. To je že njeno deveto inozemsko odlikovanje v teku dveh let in priča, kako inozemstvo ceni proizvode te jugoslovanske tvornice.

Pyramidon

TABLETE

(proti glavobolu in migreni)

so samo pristne v naslikanih ovojih. Pazite na to pri kupovanju.

Številna in praktična oblika tablet i razpršilnih praškov. D. št. 220 od 27. 2. 1932.

Vse številne in praktične oblike teh izdelkov so prirejene za uporabo povsod: v stanovanjih, trgovinah, pisarnah, delavnicah, zlasti pa po kavarnah in bolnicah. Bolnik se ne more umekniti s postelje in mora požirati prah, ki se dviga pri čiščenju dvorane. Enako neprijetno je gostu, ki je prisiljen ostati v kavarni tudi takrat, kadar jo zjutraj ali pa opoldne pometajo. Včasih človek že ne more kam, pa bodisi zaradi vremena ali česar koli drugega.

Dobe se omela za pometanje navadnih, pleskanih ali parketnih tal. Dalje za razpraševanje sten, slik in drugih stenskih okraskov, za snaženje oken in ogledal, pohištva, notranje in zunanje opreme avtomobilov, opreme poslovalnic, raznega finega in starinskega pohištva, ur, vaz itd.

Prepričani smo, da si bodo izdelki «Impregno» polagoma osvojili ves svet, saj so odlikovani z najvišjimi svetinjami raznih tujih velesejmov kakor v Toulousu, Solunu, Mantovi itd.

Ako Vam je prijetno

gospe in gospodinje, imeti lepa, moderna
in elegantna oblačila, ki se dobro nosijo in
ne oblede, iz kvalitetnega blaga, ki obdrži
eleganten kroj, bodisi za Vas, Vašega soproga
ali za Vaše male, tedaj napravite isto, kakor sto
in sto drugih, nabavite si blago v specialni trgovini

VELIKA IZBIRA
PRIJAZNA POSTREŽBA
NAJNIŽJE CENE

NOVAK, LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠTEV. 15
(nasproti nunske cerkve)

KERAMIČNA ZADRUGA

R. Z. Z. O. Z.

V LJUBLJANI, TESARSKA ULICA ŠTEV. 5

Brzjavke: Keramična industrija Ljubljana

Telefon 27-69

Dobavlja v vseh množinah po najnižjih brezkonkurenčnih cenah: **bele emajlirane ploščice (flize)** za oblaganje štedilnikov, hodnikov, kopalnic, mesnic i. t. d.; **peči** (sobne, krušne) iz prvovrstne šamotne gline, modernih oblik in modelov v raznih barvah in vzorcih; **štedilnike**, obložene z emajlnimi ploščicami (flize) z najrazličnejšimi bordurami; **vaze** (vrtno, cvetlične) raznih modernih oblik in barv.

Postavlja z lastnimi prvovrstnimi kvalificiranimi delavci.

Izvršuje vsa popravila solidno in po najnižjih cenah.

Zahtevajte cenike!

Točna in solidna postrežba!

Dopisi naročnic

Cenjeno uredništvo!

Otroci so prišli kakor Vandali nad spravljene liste «žene in doma» ter mi raztrgali dopisnico, ki bi jo Vam bila morala poslati s prekrizano številko odgovora, ki mi je najbolj ugajal. — Sledi globok vzdih! — Da bi bil moj odgovor izbran, bi zmagoslavno napisala lastno številko! Toda kaj hočem, če se me drži smola vsepovsod in me Pegazus tako slabo nosi v jasne višave poetične navdahnjenosti. Najbrže sem pretežka. Spalnica, za katero smo skrivoma vse drhte in jo razpostavljale v mislih že pod svoje streho, si je že izbrala svojo usodo. Privoščila bi jo tisti, ki je je najbolj potrebna, zato se strinjam s predlogom št. 5. Tako bo imel naš list tudi nekaj od tega! Želim mu kar več tisoč novih naročnic! — Upam, da velja tudi moja priglasnica, dasi oblika ni prava. Krivi so pač otroci — mala Iši je zvečila zadnje ostanke rumenkaste dopisnice v svojih ustih, dočim sta Marija in Verena pušili cigarete, izvirajoče iz istega kaznivega dejanja. Serži, ki se pripravlja na prvo spoved in sv. obhajilo, se te igre ni udeležil, pač pa je vse tri sestre zatožil, se naslonil na zibko svojega tri mesece starega bratca in rekel: «Kaj, Mitja, midva sva pošena, saj sva fanta! zato pa tudi tepena ne bova, kakor one, ki so se spravile nad mamici tako ljubi «žena in dom»». — Množici razočaranih žena in deklet pa kličem: «Morda je v knjigi »Sreča je v tebi« skrito jedro, ki je vredno več kakor spalnica iz lepega lesa! Po mojem mnenju je tisto jedro — zadovoljnost!

Vaša udana Truda Borisova Pečaričeva.

Uredništvu lista «žena in dom» v Ljubljani.

Zagotavljam Vas, da mi je Vaš list v največjo zabavo, pouk in užitek. Zato se mi ne zdi čudno, če so med naročnicami tudi «Mice Kovačeve», ki jim je ta lepa revija tako zelo pri srcu, da je kar ne morejo opustiti in bi jo najrajši dobivale zastoj. Seveda bi nekatere rade plačale naročnino, pa nimajo dovolj sredstev. Toda zato naj ne mislijo, da lista, ki so ga prejele, ni treba plačati!

Nam rednim naročnicam to ni všeč! Prepričane smo, da bi se list še v marsičem izpopolnil, ko bi vse redno plačevale naročnino.

Ko sem čitala nekatere odgovore, sem bila kar užaljena, videč, kako ta ali ona podcenjuje list, ki prihaja včasih v nevredne roke. Edino sredstvo za nehvaležne je, da se jim dostava lista ustavi. Prepričana sem, da bo-

Za negovanje obraza

potrebujete na vsak način

ISLA SCHLAMM

naravni radioaktivni mulj (glen) iz kopališča v Ischlu za obkladke na obrazu. Odpravlja gube in pomlaja uvelo kožo. Preprosta uporaba po navodilu, ki je priloženo vsakemu ovitku. Dobiva se v vseh trgovinah te stroke.

Za Jugoslavijo: Paracelsus k. d. Zagreb 3.

daje brez truda
**VSEM KOVINAM
NAJLEPŠI BLESKI!**

Čist in ekonomičen v uporabi

Gospa Ribičeva je prav pametna!

Ona hoče po vsej sili imeti na čevljih gumaste pete „PALMA“ in nobenih drugih. Ona pravi: Gumaste pete „PALMA“ so trikrat tako trpežne kakor iz usnja, z njimi se tako lahko in prijetno hodi, razen tega pa si prihrani človek še precej denarja, ker ni z njimi večnih popravil.

Gospa Ribičeva ima prav. Res ni nič boljšega. Storite tudi Vi tako in si dajte pritrditi na čevlje gumaste pete „PALMA“.

Domač izdelek.

ste s tem več dosegli ko z dobroto, ki pač ostane vedno sirota.

Kar se tiče lista, želim, da bi prinašal kolikor mogoče dosti raznih receptov, navodil in nasvetov, s čimer bi se naročnice lahko okoristile.

Pogrešam tudi praktičnih ženskih in otroških krojev za predpasnike in drugo perilo, ki se poleg domače obleke največ potrebuje in ki si ga preprosta žena, če se tudi šele šivati uči, lahko sama naredi. M. V.

Pripomba uredništva. Prav je, da naročnice sodelujejo. Kolikor smo mogli, smo ustregli zgornji želji. Kar še ni, pa prinesemo v prihodnjih številkah.

Gospa urednica!

Nedavno sem si pri neki znanki izposodila celoten letnik Vaše revije «žena in dom» in Vam na tem mestu izrekam priznanje!

NEGOVANJE LEPOTE

na medicinsko-kozmetični podstavi je nova smer, ki je zares dobra, če se za to uporabljajo pripomočki, katerim z medicinske strani ni prigovora, kakršni sta Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Za vnaprej poslanih 40 Din pošlje 2 lončka brez nadaljnjih stroškov lekarnar Evgen V. Feller, Stubeča Donja, Elsatrg 280, savska banovina.

**„CENTIFOLIA“
PARFUMERIJA
ZAGREB, JURIŠIĆEVA ULICA 8.**

**SKRIVNOST MOJE
MLADOSTNE LEPOTE.**

Nova koža na obrazu. Če uporabljate 10 do 14 dni epohalni medicinski biološki pre-arat za lupljenje kože **Astrigent special Venus**, se Vam obraz pomladi. Izginejo za vselej vse gube, madeži, mozolji, pege ter mastna in raskava koža. Lica postanejo nežna, sveža in mehka kakor pri majnem detetu. Garnitura Din 92.—

Creme de Citrone. S čudovito hitrostjo očisti polt vseh napak. Osvežuje in oživilja velo kožo in jo dela elastično in nežno. Edina krema, ki je hkrati dnevna in nočna krema. Večji lonček Din 65.—, srednji lonček Din 18.—

Gold Cream „Violette“ p. ur le jour, najidealnejša francoska suha dnevna krema. Naredi polt temnorjavo, ljubko in nežno. Če jo redno

Vaša lica bodo samo tedaj nežna in polna mladostnega čara in svežosti, kadar boste uporabljali naše znamenite biološke pomočke za dovršeno nego polti.

uporabljate, izginejo vse nečistosti, obraz pa postane mladosten, svež in mikaven do pozne starosti. Potrebna vsaki moderni dami kot podloga za puder in šminke za zabave, ples in za promenado. Večji lonček Din 65.—, srednji Din 18.—

Gold Cream „Violette“ pour la nuit, originalna radioaktivna mastna nočna krema, ki prodira v vse znožice in s tem varuje in z vsakim dnevom bolj pomlaja obraz. Odpravlja čudovito hitro grbanke in gube pod očmi in na sencih, pa bi zato morala biti na toaletni mizici moderne dame. Večji lonček Din 85.—, srednji lonček Din 20.—

Lait de Beauté „Violette“ za odpravljanje znojnic. Krepi mišice in je najboljšo sredstvo za perfektno čiščenje obraza. Din 65.—, srednja stekleničica Din 15.—

Zahtevajte brezplačne ilustrirane cenike!

Vaš list ne samo da prinaša vse, kar mora vedeti žena in gospodinja, ampak ima tudi leposlovne članke, ki so po vsebini globoki, da dvigajo človeška srca in duha, in nadalje članke, iz katerih človek v urah samote, praznote, razdvojenosti črpa novo silo in energijo, da stopa dalje po poti življenja.

Prepričana sem, da bi bilo, ako bi čitala vsaka žena in vsak mož Vaš list, mnogo manj nesporazumov in pritožb od strani zakoncev. Kot dekle upam iz Vaše revije »Žena in dom« dobiti mnogo koristnih nauk za bodoče življenje. Posebno ako bi jo imela vedno, da lahko ob vsaki priliki dobim v nji nasvetov in pomoči.

Zato želim naročiti letošnji letnik s knjigami, kar stane skupno 105 Din. Naročnino Vam bom takoj plačala.

Ker sem čitala v reviji, da hočete dati za nagrado knjigo »Potočnikova Truda« vsem tistim, katere Vam pridobe po eno novo naročnico, se Vas predrzno prositi za eno, ker v tem, da si naročam Vašo revijo, nima nihče drug zasluge, ker mi ni znanka ponudila in priporočala lista, ampak sem jo sama prosila, da mi ga posodi. Rada bi ga dobila, ker sem velika ljubiteljica knjig in revij. A mi gmotne razmere ne dopuščajo, da bi si jih mnogo naročila.

Ako pa Vam je nemogoče ugoditi moji prošnji, potem prosim, da mi oprostite, ker Vas s tem nadlegujem. Kajti moj princip je: »Naroči samo to, kar lahko plačaš.« Ne maram biti zastojkarica, ker se zavedam, da nihče ne more listov razpošiljati zastonj.

Nisem se pa čudila, ko sem čitala v Vašem božičnem pismu o neredno plačujočih in o raznih trikih, ki se jih poslužujejo naročnice, da se izognejo poravnati naročnino. Saj sama poznam osebe, ki se na slične načine okoriščajo. (Pa se jim ne zdi prav nič sramotno. Navadno pravijo: nič ne plačam, pa mi pošiljajo. Ko sem pri neki taki priliki rekla, naj vendar vrnejo list, ako ga ne marajo plačati, sem dobila odgovor: Se bodo že naveličali zastonj pošiljati.)

Nadalje sem čitala v reviji tudi o nagradah, ki jih razpisujete za naročnice, in Vam pozneje pošljem odgovor na vprašanje. Seveda, da bi bil med dobrimi dober, o tem dvomim. Toda saj veste, kdo danes ne bi rad dobil nagrade.

Prosim pa, da mi prve številke *takoj* pošljete in obenem tudi položnico, da poravnam naročnino. Sedaj Vas še prosim, da mi oprostite, ker Vam pišem vse tako dolgovestno namesto kratke naročilnice in Vam s tem jemljam dragoceni čas.

Sprejmite iskrene pozdrave od

Hele Ocepkeve.

Najbolj varujete čevlji z gumastimi podplati Palma-Okma. Trikrat trpežnejši so od najboljše kože, razen tega pa prožni in prijetni pri hoji. Kdor je res varčen, naj zahteva pri svojem čevljarju gumaste podplate Palma-Okma. Niso nič dražji kakor koža.

Vsaka varčna gospodinja

uporablja pri vkuhavanju sadja, sočivja in drugih jedil samo originalno

WECK-ovo

posodo in kozarce

z varstveno
znamko

ki jih imajo vedno
v zalogi sledeče
trrdke:

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta 10

Avg. Agnola, Ljubljana, Dunajska cesta 10

Josip Jagodič, Celje, Glavni trg št. 14

Pinter & Lenard, Maribor, Aleksandrova 32

Anton Brenčič, Ptuj, Krempljeva ulica 2

Naročnina za list s krojno prilogo je za vse leto Din 68.—, za pol leta Din 35.—, za četrt leta Din 18.—. Za Ameriko in inozemstvo dolarja 2.—. Posamezna številka stane Din 5.—, krojna priloga Din 2.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnništvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/L.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

Zahtevajte po trgovinah domače proizvode

„IMPREGNO“

higienične krtače za pod, parkete, in pohištvo;
 voščilo (pasta za tla) za pod, parkete in pohištvo;
 polituro za pod, parkete, pohištvo in linolej;
 krpe za čiščenje kovin brez vsakršnih drugih sredstev;
 ekstrakt za pokončavanje muh in vsega drugega mrčesa;
 aparat za umivanje oken, posebno zgornjih delov, ne da bi se vzpenjali na okno.

I m a m o n a t i s o č e p r i z n a n j e.

„IMPREGNO“

tvornica higieničnih krtač in drugih domačih potrebščin
ZAGREB, Langov trg 4. Telefon 86-88.

ČEPRAV SO SE DOHODKI ZMANJŠALI

ste lahko kljub temu pri majhnih izdatkih elegantno in
 okusno oblečeni, če daste delati svoje obleke, plašče, ko-
 stume itd. v dobrem in **cenem** damskem modnem ateljeju

JOSIPINA IGLIČ

Ljubljana, palača Viktorija, III. nad.
 Posebni kroji za korpulentne dame

ČE HOČETE, DA BO VAŠA DECA ZDRAVA
 POTEM POMNITE, DA JE

3^a otroke

Dr. Pirčeva

SLADNA KAVA ZRNIH →

ZAHTEVAJTE JO PRI SVOJEM TRGOVCU!

*nobenega sledu več
o zobnem kamnu
odkar uporabljate*

SARGov

KALODONT